XIV. évfolyam. Budapest. 89. szám. Szerda, 1880. márczius 31.

Szerkesztő- s kiadó-hivatal:
Budapest IV. himző-utcza és kalap-utcza sarkán 1. szám.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem küldetnek.

Előfizetési dij:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:

Egy évre	20.—
Félévre	10.—
Negyedévre	5.—
Egy hóra	1.80

Egy szám 6 krajczár.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetések és nyilttérek felvétetnek árszabály szerint a kiadó hivatalban:
Budapest IV. himző-utcza és kalap-utcza sarkán 1. sz.
Hirdetések felvétetnek a külföldön:
Bécsben: Oppelik A.-nál, Stubenbastei Nr. 2. Mosse Rudolfnál, Seilerstätte Nr. 2. Haasenstein és Voglernél, Wallfischgasse 10. Daube G. L. és társánál, Wollzeile Nr. 12.
Párisban: Havas, Lafitte & Comp.-nál, Place de la Bourse.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és társánál.

Pártvajudások.

Alább közöljük czikkét egy mérsékelt ellenzéki férfiunak. E czikk a Pester Lloyd-ban jelent meg s a Lloyd szerkesztője azt állitja, hogy a czikk irója egyik legkiválóbb tagja a mérsékelt ellenzéknek. A czikk komoly figyelmet érdemel. Komoly figyelmet érdemelne még akkor is, ha irója nem volna kiváló politikus. Mert azon kérdésnek, melyről a czikk szól, története van. E történet homályban folyt le, jelenségei csak esetenként és csak szakadozottan jöttek napvilágra, a jelenségek összekötő kapcsait nem látta a közönség s a történetnek politikai fontosságát nem ismeri az ország. Mi meglehetősen voltunk értesülve időről-időre a homályos történet egyenes mozzanatairól. — Nem szóltunk róla, nem mondtunk véleményt, nem itéltük el, de nem is helyeseltük irányát. Nem tettük mind ezt azért, mert be akartuk várni a történet végét. Unalmasnak igérkező drámai bonyolódás hatását gyakorolta ránk, melyről eleve nem tudhattuk, vajjon vége komikus lesz-e vagy tragikus? Még most sem tudjuk, de a Pester Lloyd sem tudja, sőt maga azon mérsékelt ellenzéki kiváló férfiu sem tudja, de most már mégis szólnunk kell a dologról. Mert publikussá lett az, tehát az országot tájékozni kell a mi véleményünkről is.

Körülbelül négy hó előtt egy nagy gondolat kezdett a mérsékelt ellenzéki árnyalatok vezérférfiaiban megérlelődni. E gondolat nem több és nem kevesebb volt, csak annyi: a mérsékelt ellenzék részére programmot kell késziteni, mely Tisza Kálmán ellenében ellenzéki programm legyen, az udvar szemében pedig kormányképes programm legyen; — e programm alapján a mérsékelt ellenzék minden árnyalatának, a Széll Kálmán-féle töredéknek, a párton kivülieknek s az egyesült ellenzéknek egyesülnie kell, s végre e programmnak, s a különböző árnyalatok egyésülésének vonzerőt kell gyakorolni a kormánypárt azon elemeire, kik még némileg elvet képviselnek s kiket nem önző érdek vagy pajtáskodás köt Tisza Kálmánhoz. Ez volt a mérsékelt ellenzék vezérférflainak nagy konczepcziója, ez volt ambicziójuk, ez volt törekvésük, ez volt czéljuk. A czélt még nem érték el, a czélra még most is törekednek, de azt már körülbelül biztosan tudják, hogy a czélt ugy, a mint eredetileg kitüzték, elérni semmiesetre nem fogják, Mert a kormánypárt elemei Grünwaldon kivül, nem csatlakoztak hozzájuk s mert az egyház-politikai kérdésekben, hogy többet ne emlitsünk, maguk sem tudnak közös programmban megállapodni.

E mozgalommal egyidejüleg tehát szintén mintegy négy hó óta, egy másik sajátságos jelenség is napfényre jött. A Pester Lloyd hasábjain ugyanis két eszme vettetett föl. Az egyik az, hogy a Tisza-kabinetet rekonstruálni kell, mert egyes miniszterek e kabinetben sem elég tehetséggel, sem elég szakértelemmel nem birnak. A másik eszme pedig az volt, hogy az egyesült ellenzék vezérférfiai ajánlják fel tehetségüket és szolgálatukat Tisza Kálmánnak, vállaljanak tárczát s ekként a mérsékelt ellenzék árnyalatait egyesitsék a kormánypárttal. A Pester Lloyd ugy okoskodott, hogy miután kormánypárt és mérsékelt ellenzék egy közjogi alapon, a 67-ikin áll s miután az uj kiegyezés s a bosnyák politika már bevégzett tény, pedig csakis e két kérdésben váltak a mérsékelt ellenzéki árnyalatok oppoziczióvá: ennélfogva különállásuk ma már nem egyéb, mint félreértés; nem egyéb mint anachronizmus; nem egyéb, mint személyeskedő politika; — helyük ott van a kormánypárton, érvényesitsék tehát hatalmukat, befolyásukat, tehetségüket, tekintélyüket a kormánypárton.

Igy érvel a Pester Lloyd négy hó óta. Vajjon e lap mögött Tisza Kálmán vagy Szlávy József áll-e e kérdésben: nem is tudjuk, nem is keressük. Vajjon e felhivás és ez érvelés nem pusztán cselfogás-e, hogy ezzel zavarva legyen a mérsékelt ellenzékek egyesülésének különben is nehéz müve: e kérdést is bátran felelet nélkül hagyhatjuk. A Lloyd czikkeinek a fontosságot az adta meg, hogy azon czikkek viszhangot költöttek a mérsékelt ellenzékek némely töredékeiben, a minők például a Lónyay-töredék, a Bánhidy-töredék s nehányan még mások is. S ekként a közjogi alapon álló két ellenséges tábor egy időben, párhuzamosan ugyanazon megkerülési müveletet kisérté meg végrehajtani, melynek czélja volt az ellenfelet hátban támadni meg. A mérsékelt ellenzék programmot akart késziteni a kormánypárt egy részének számára is, Tisza Kálmán pedig tárczákat kinált s befolyást és befogadtatást igért a mérsékelt ellenzék egy részének számára is. És ez a manöver most is folyik s eldőlése csak ez után fog megtörténni s eredménye vagy eredménytelensége csak ez után fog kitudódni. De miként? E kérdésre annyival nehezebb a felelet, mert most, ha a jelek nem csalnak, az egész dolog uj fordulatot kezd venni.

Az egyesült ellenzék közlönye ugyanis föltétlen határozottsággal jelenti ki, hogy a mérsékelt ellenzéki árnyalatok igen is hajlandók a kormánypárttal egyesülni, de az egyesülés föltétele: Tisza Kálmán félrevonulása. E nyilatkozattal szemben s ezzel egyidejüleg ama mérsékelt ellenzéki kiváló férfiu kijelenti, hogy Tisza Kálmán miniszterelnöksége mellett az egyesülés ugyan igen nehéz, de más részről szükséges, sőt elengedhetlen, hogy Tisza Kálmánnak, mint felette fontos politikai tényezőnek közremüködése meg legyen mind mostanra, mind a jövendőre. Ha e felfogás általában az egyesült ellenzéknek vagy e párt nagy részének felfogása: az esetben a nagy refuziónak már csakugyan kevés akadály áll utjában. Feltéve tudniillik, hogy maga Tisza Kálmán is igy gondolkozik a dologról. A miben egyébirant erősen kételkedünk. Mert Tisza Kálmán egy ujdonsült Deák Ferencz szerepével, egy tárcza nélküli pártvezérség hatalmával és tekintélyével meg nem elégszik. Neki ennél több kell, neki ez nem elég, neki minden kell. Neki miniszterelnökség és pártvezérség kell egyaránt. Vagy megtartja, vagy elejti mindakettőt.

Ama mérsékelt ellenzéki kiváló államférfiu az egyesülés politikai szükségességét a függetlenségi párt szaporodásának veszélyével indokolja. Azt hiszi, hogy ha a mérsékelt ellenzéknek mai szakadazottsága s a kormánypártnak mai elvtelensége megmarad: az esetben az uj választásoknál a függetlenségi párt fog nagy tért nyerni s talán-talán többségre jutással fenyegetőzni. Igy jajgatnak már a mérsékelt ellenzék közlönyei is hónapok óta. E kérdésről legközelebb el fogjuk mondani nézetünket. De azt már most, már előre is kijelentjük, hogy mi csöppet sem busulunk az ugyanazon közjogi alapon álló pártok és párttöredékek egyesülésén. Sőt ez egyesülést kivánatosnak tartjuk épen a függetlenségi párt érdekében. Kivánatosnak politikai szempontból. Hadd válaszszon egyszer már a nemzet egészen világos kérdések között. De kivánatosnak tartjuk parlamentáris érdekből is. Hadd legyen már egyszer vége annak az eszmétlen, elvtelen és disztelen játéknak, melyet némelyek, melyet sokan, melyet egész pártok az ellenzékiséggel üznek, a helyzetnek megfelelő ellenzékiség hite és komolysága nélkül.

Budapest, márczius 30.

A kisbirtokosok országos földhitelintézete és az előleg-egyletek. A nevezett földhitelintézet és az első hazai takrékpénztár igazgatósága között az előleg-egyletek miként leendő szervezésére vonatkozólag létrejöttek már a szükséges megállapodások. A tanácskozásban Bittó Istvánnak, mint a földhitelintézet elnökének felhivására Kerkápoly Károly, Hajós József urak s az orsz. gazd. egyesület köréből is többen vettek részt. A megállapodások lényegileg a következők:

Az országos gazdasági egyesület segélyével, s erkölcsi támogatásával is vidéki hitelszövetkezetek állittatnak és pedig a városokban, nagyobb községekben külön, kisebb községekben pedig több községből egy-egy. A szövetkezők 50 krajczáros heti betéttel 50 frtos üzletrészvényeket alakitanak. Az ekként alakult tőkéből minden szövetkező az üzletrész kétszeres összegét egyszerü kötelezvényre kölcsön kapja. Az üzletrész tizszeres összegét váltóra veheti kölcsön, melyet a kisbirtokosok országos hitelintézete s aztán az első hazai takarékpénztár fog reeskomptirozni. A hitelszövetkezet jelzálogos kölcsönt nem ád, ellenben az országos földhitelintézet csak szövetkezeti tagnak ád jelzálogos kölcsönt a szövetkezet becslése szerint, de egyszersmind ugyanannak egyetemleges kötelezettségére.

Ez a megállapitott javaslat fővonásokban. E javaslat lényegesen külömbözik a kisbirtokosok országos földhitelintézetének a törvényhozás által is külön megvitatott alapszabályaitól. De a megkérdezett szakférfiak nézete egyhangulag megegyezett abban, hogy az ezen alapszabályok szerint előlegegyletek fel nem állithatók. A kérdés megérdemli, de meg is kivánja a bővebb megvitatást s azért Bittó István földhitelintézeti elnöknek a megállapitott uj szervezeti javaslat mielőbbi közzétételét ajánljuk.

Az országgyülés mindkét háza holnap, szerdán ülést tart. A képviselőházé d. e. 11 órakor, a főrendiházé ½12 órakor kezdődik. Ez üléseken a közelebb megszavazott törvények, névszerint: Szőrény megye közigazgatásának egy évre való meghosszabbitásáról, az osztrák-magyar bank czimer-kérdéséről és a választási törvénynek az adó befizetésére vonatkozó §-nak az inséggel sujtott vidékeken való felfüggesztéséről szólók, melyek időközben láttattak el a királyi szentesitéssel, fognak kihirdettetni.

Ezenkivül van még három törvény, mely még a mult évről maradt vissza, miután azok közös természetüek lévén s az osztrák törvényhozás által csak legközelebb tárgyaltattak, kihirdetésök szintén holnap fog megtörténni. Ezek a következők: a szegényjog biztositása iránt Francziaországgal kötött szerződésről, a kőolajvám felemeléséről és a hadmentességi dijról szóló törvények.

A szentesitett törvények kihirdetésén kivül — a képviselőház holnapi ülésén — mint az „Országgy. Értesitő értesül, — a kormány részéről törvényjavaslatok is fognak előterjesztetni, melyek közt valószinüleg első helyen a Szeged ujjáalakitására vonatkozók lesznek, miután azok a város törvényhatósága által is el lévén fogadva, azok beterjesztését mi sem akadályozza.

A magyar-horvát pénzügyi kiegyezés állásáról a prágai „Politik“ egy zágrábi levelet közöl, melyből átveszszük a következőket: kevés nap választ el azon időponttól, midőn eldöntetik, hogy sikerül-e vagy nem, a magyar-horvát kiegyezés. Gróf Pejacsevich bán Zágrábba érkezett, s a magyar kormánynyal a kiegyezési kérdések felett folyt tanácskozások eredményét meghozta. Ez nem mondható kedvezőnek, mert a magyar kormány a határőrvidéki bevételek kérdésében egészen osztozik a magyar országos bizottság felfogásában s ezért Horvátországtól e kérdésben engedékenységet követel. A magyarok legfőlebb arra lennének hajlandók, hogy lemondjanak azon követelésükről, miszerint Horvátország téritse meg az 1873., 1874., 1875. és 1876-iki években a magyarok felfogása szerint illetéktelenül felszedett határőrvidéki bevételeket. A horvátok azon követeléséről, hogy e bevételek 1877., 1878., 1879. és 1880-ik évekre is kiszolgáltassanak Horvátországnak, a magyarok hallani sem akarnak. A horvát vallás és tanulmányi alap kiválasztásának kérdésében sem éretett el egyezség, mert Szapáry pénzügyminiszter e czimen csak alig másfél milliót akar elismerni, mig Horvátország ez összeg háromszorosára tart igényt. Hogy ezen ellentétek miként fognak kiegyenlittetni, ezt még a bán sem tudja. A husvéti ünnepek után a bán folytatni fogja a tárgyalásokat a horvát pártvezérekkel s aztán megviszi ezek utolsó szavát a magyar kormánynak. A két regnikoláris deputátiónak semmi esetre sem lesz már sok dolga, mert vagy sikerül a megegyezés a magyar és horvát kormány között s akkor a bizottságoknak a megkötött kiegyezésnek csak törvényes formát fog kelleni adniok, vagy pedig nem sikerül a kiegyezés s akkor a bizottságoknak pusztán ezt fog kelleni konstatálniok. Az első esetben a horvát tartománygyülés és kormány a legnagyobb nyugalommal és buzgalommal fog hozzáfogni fontos belügyi kérdések megoldásához, a határőrvidék bekebelezéséhez, s a közigazgatás ujjászervezéséhez; az utóbbi esetben Horvátországra heves harcz vár, mely az országot haladásában évekre feltartóztathatja.

A „République française“ legutóbbi száma Magyarországról is megemlékezik. Nem épen épületes dolgokat ir. A Tisza regime-et s az egyesült ellenzékiek kisszerü, czélra nem törő erölködéseit elitéli. Azt irja ugyanis, hogy Magyarországon a dolgok furcsa össze-visszában folynak, a jobb jövő reményére kilátás sincs. A parlamentaris élet nincs ugyan veszélyeztetve; de csak teng. A Tisza-kabinet öt év óta kormányoz s ez alatt sikerült oly népszerütlenségre tenni szert, mely Magyarország történelmében páratlan Bosznia okkupálásával, mely ellen a magyar közvélemény tömegesen tiltakozott, elvesztette erkölcsi tekintélyét; a materiális tekintélyt és erőt eljátszták amaz egyének, kik a közlekedés, közgazdaság, kereskedelem és pénzügyi tárczákat kezelik. A gyakori áradások, rosz termések még megneheziték azt az állást, melynek a kormány ugy sem tudott megfelelni. S az ellenzék is csak tehetetlenségéről tanuskodik. — Nincs benne reménység, sem tekintély, hogy Tiszát megbuktassa Tisza. többsége, melylyel kormányát fönntartja napról-napra változik, s a mai többségre holnap már alig számithat. Parlamenti cselszövény van elég, de eredménye semmi. Folynak a szócsatározások s az ország ügyei a képzelhető legnagyobb árvaságról panaszkodnak. Ily körülmények közt a kormány Bismarck taktikájához folyamodik s a külpolitika rongyaival akarja kárpótolni a belügyek nyomoruságaiért elégületlenkedő nemzetet.“

Orosz forradalmárok.

Sz.-Pétervár, márcz. 22.

Néhány nap mulva fog megjelenni az orosz kormány által pártfogolt „Berig“ (A part) czimü lap, a nihilisták s minden forradalmi eszme esküdt ellensége, Zitovics, odessai tanár szerkesztésében.

E lap czélja nem egyéb, mint kizárólagosan küzdeni a nihilisták ellen, s azokat a nép szemében mint politikai monstrumokat feltüntetni. Az orosz kormány ebben hatásos ellenszert vélt feltalálni a forradalmi áramlatok ellen. A mougikat mindenesetre ingyen-példányokkal kell majd ellátnia.

A hivatalos hirek szerint a politikai perbefogások és elitéltetések hallatlan gyorsasággal követik egymást. Márczius 20-án ismét két hirneves nihilistát Lozinskit és Rossovszkit fognak felakasztani Kiewben. Az utóbbi alig 18 éves. Büntársaik büntetése miután eleinte szintén mint az övéké halálra szólt, 10—15 évi bányakényszermunkára változtattatott. Az ilynemü kegyelmezés tudvalevőleg kinosabb a halálnál, mert a bányakényszermunkák a legkiállhatatlanabb kinzások hosszu sorainál nem egyéb. Itt 15 évig kitartani oly ritka dolog, hogy több mint bizonyos, miszerint e szerencsétlenek aligha fogják többé a napvilágot látni.

Daczára hogy a titkos rendőrség hivatalosan feloszlattatott, daczára, hogy a liberális szellem látszik érvényre jutni az intéző köröknél: az elnyomatás tényleg még sokkal nagyobb mérvben történik mint azelőtt. A kormány tettei legkevésbé sem felelnek meg igéreteinek. Ez egyike lesz azon okoknak, melyek miatt a közel jövőben már ki fognak törni azon dolgok, melyeket a nihilisták proklamáczióikban nyiltan hirdetnek, s a melyeket eddig talán el lehetett volna háritani.

Vilmos császár születés napjának évfordulóján a téli palotában fényes lakoma tartatott, melyen a czárnő kivételével, kivel semmiféle hivatalos ügyet nem közölnek, az egész császári család részt vett. Nagyon észrevehető volt azonban, hogy az egész társaságot, de főleg a német nagykövetet Schweinitz tábornokot a lakoma alatt nagy nyugtalanság s komorság fogta el. Kétségtelenül a legutóbbi merénylet, mely a czár ellen e helyütt elkövettetett jutott mindenkinek eszébe. Megkönyebbülten lélegzettek fel az udvaronczok a lakoma szerencsés befejeztekor. Mi előtt azonban a vendégek szétoszoltak volna, a czár poharat emelt s felköszöntőt tartott, mely igen hizelgő lehetett az öreg Vilmos császárra ha ugyan nem Bismarcknak szólott.

A czár tagadhatlanul a német szövetség után törekszik. Ő nagyon jól észrevette miszerint a német diplomaták minden áron oda törekednek, hogy a két hatalmasság közt viszályt támaszanak, s ép azért főleg a berlini kongresszus óta mindent elkövet, hogy nagybátyja Vilmos császár barátságát magának biztositsa.

AZ „EGYETÉRTÉS“ TÁRCZÁJA.

Szépirodalmunk és még valami.

A magyar regényirodalom nagy pangása miatt szólalt föl Jókai a „Hon“ egyik közelebbi számában, épen husvét napjára intézvén egy „kérdő szót“ hogy: „hát mi feltámadunk-e még?“ Tudniillik a magyar regényirók. Erősödik a nemzeti erő a müvelődés minden ágában — ugymond a koszorus regényiró — gyors emelkedésnek indult minden, „csak mi mulunk el lassan, de észrevehetőleg: jámbor magyar regényirók: csak ránk nézve magasság a mult és mélység a jelen“. „Ha körülnézek a puszta piaczon — igy folytatja — azt látom, hogy idestova egyedül maradok; nincs már se ellenfél, se jó barát; még kritikus sincs: az is összepakolt s bezárta a boltját“.

Jókai ezután kutatni kezdi, hogy mi ennek az oka. A legelső a politikai Astaroth, mely a tehetségeket lefoglalja a maga számára. A másik ok a politikai napi lapok tárczája, melyek könnyen juthatván külföldi regények forditásához, az eredeti regényeket mellőzhetik, a tárczában megjelent külföldi regény szedéséből aztán könnyü könyveket is nyomtatni, stb. Jókai meg van győződve, hogy van még magyar regényiró, csakhogy el van rejtőzve.

Örülünk, hogy ezt az irodalmi bajt épen Jókai hozza napirendre, aki — hála istennek — nincs az elrejtőzöttek közt, s a kin ha fog is Astaroth hatalma, meg a többi daemonok incselkedése, de mindig-mindig kiszakitja magát befolyásuk alól és legjobb óráiban folyvást a nemzet költője, nemcsak legelső regényirója, de most körülbelül valóban az egyetlen regényiró is.

Ha az ember hegyről-végre kutatná a bajokat, hogy mért csenevészül a regény-irodalom, melyben még nem oly régmultban ott tündökölt Kemény. Eötvös, Józsika, hogy csak a három főalakot emlitsük, kik egy-egy külön irodalmi iskola zászlósai, hát e kukik egy-egy külön irodalmi iskola zászlósai, hát e kutatásban megint csak ahoz a felelethez jutnánk, a mit mindannyiszor kapunk, ha általános irodalmi és müvészi viszonyainkat rétegeljük föl kérdésekre. Jeles festő, jeles muzsikus e viszonyokat kikerülni el megy külföldre; az iró azonban nem mehet, mert idegen levegőben meg nem él. Nagyon makacs lelkesedő faj, melyet semmiféle példa nem rettent el, hogy kezdetben minden jót, halhatatlanságot, s a mi ennél is több: kiadót reméljen.

Az első kötet könyv, mindig a lelkesültség müve. Az első regény ezenkivül egy végtelenül rejtélyes hivatásu csomag, melynek bizonytalan sorsa izgat; ezernyi aggodalmak, de még ennél is több reménynyek egybesajtolása. Az jó formán mindegy, ha rosz, vagy jó-e. Igy is ugyis egyenlő processuson megy keresztül, a mi abból áll, hogy nincs rá vállalkozó kiadó; még csak elolvasni sem akarja senki. Jónevü irónak kell annak lenni, a kitől valamelyik kiadó elfogad egy vagy két kötet valamit — ingyen, csakhogy végre nyomtatásban megjelenhessen a munka. A közönség aligha sejti, hogy a szépirodalmi müvek legnagyobb része. melyek a könyvpiaczon még némi élénkséget tartanak fent, az irót egyetlen garashoz sem juttatják, hanem grácziából nyertek könyv alakot. Ha pedig rá van nyomtatva, hogy a „szerző sajátja“, akkor minden költség az ő zsebére megy. Nemcsak tehetség, de szerencsés csillagzat szükséges hozzá, ha egy regényre akad vállalkozó kiadó 2—300 frtért. E boldogok számára a jelenlegi kurzus egy nyomtatott iv után 10 frt. Harmincz iv után tehát kap 300 frtot. Azonban a lelkesültség megelégszik vele, s ki tudja, hányszor kötne még ily alkut, ha a legközelebbi alkalommal a kiadó keserves panasza vissza nem rettentené. A kiadó belebukott a vállalatba, s hallani sem akar, még egy másikról.

Voltaképen kiadóink nincsenek is a szó szoros értelmében. A kik foglalkoznak könyvkiadással, azok gyorsabb keletü portékákban forgatják és kamatoztatják pénzöket, mint a szépirodalmi müvek. Jogi munkák, melyek a törvénykezéshez, közigazgatáshoz szükségesek, és iskolai könyvek: ezek teszik a kiadói üzletet, s ezek jövedelmeznek is: meg aztán politikai röpiratok, ha paprikások.

Még vagy tiz év előtt volt egy pár kiadó, a kiket jókedvében találva, rá lehetett beszélni regények és szépirodalmi müvek kiadására. Egyik sem ment tönkre, egyik sem lett szegényebb, sőt boldogodott Emich is, Heckenast is, a kiknek kiadói érdemük csak akkor lett egyszerre szembeszökő, midőn nyomdájokat és egész üzletöket egy-egy részvénytársaság vásárolta meg; melyeknek aztán soha sincs jókedvük, hanem csak az az állandó feladatok, hogy a részvények után emelkedjék évről évre a dividenda, azt pedig ellehetett érni postai reczepiszek és hivatalos rubrikák és irományok nyomtatásával.

Két mozgékony kiadó helyét egyszerre két nehézkes mozgásu részvénytársulat foglalta el, melyeket választmány dirigál. Itt meg ... történhetik, hogy ha valakinek megtetszik valami, vállalkozhassék a saját szkállára. Itt csak a kétszer-kettő irányoz. Nehány száz forint Emichtől vagy Heckenastól egy szép irodalmi könyvért — ez egészen az ő kontójokra ment, se választmányi beleegyezés, se közgyülési jóváhagyás nem kellett hozzá. A börzére sem kellett figyelniök, hogy mint jegyzi a részvények árfolyamát. Elég volt mindenre a saját számadások és vállalkozási érzékük.

A „Fővárosi Lapok“ keletkezése egyik legjobb illusztrátora, hogy mit tehet egy magán vállalkozó és mit nem tehet egy részvénytársulat. — Mikor Emich meginditotta e lapot, az első félévben csak ment valahogy; de aztán csökkent az előfizetők száma. A második év végén az eredmény nagyon világos deficzit lett. Részvénytársulat az ilyen meddő vállalatot nem tartja tovább. Emich azt mondta, hogy még tovább próbálja, mert neki tetszik, s talán majd csak gyökeret ver. Áldozott is rá, s a harmadik, meg a negyedik évben is fentartotta. Most egyike a legelterjedtebb lapoknak.

A nyomdai részvénytársulatok nagyon sokat ártottak és ártanak a mi zsenge irodalmunknak. Az irókra és a közönségre nézve egyformán a legszigorubb üzleti intézetek ezek. A közönség pedig elvégre is szeret olvasni könyveket. Akar tehát olvasni most is, s ott szerzi meg, a hol találja. A nyomdai részvénytársulatok életbelépése oda játszotta a közönség eme részét a mindenféle spekulátiónak. A sajtó nem registrálja, mert nincs is tudomása a kellő időben, azokat a szám nélküli regényeket, ledér olvasmányokat, melyeket zugnyomdák állitanak ki, ismeretlen, rejtőző emberek irnak, vagy forditanak; melyeket nyakára küldenek utánvét mellett az olvasóknak, vagy elvisznek hozzájok személyesen a colporteurök csak egy pár krajczárért árulnak belőle egy füzetet, s a következő füzettel ismét megjelennek pontosan. Kezdetben a német vállalatok özöne árasztotta el igy az országot. Obskurus német könyvkereskedők ügynökei jártak-keltek mindenfelé, és az olvasási kedvet kizsákmányolták; a német könyvpiacz minden szemétjét nálunk értékesitették. Elvétve akadtak tisztességesebb könyvek is, s mivel ezek szintén elkeltek, és a könyvkereskedés nélküli vasutaktól távol eső falukról szintén kiderült, hogy ott is vesznek könyveket, a kolportage napról-napra nagyobb arányokat öltött. A csak magyarul olvasó közönség is mind több és több áruczikket talált a kolporteurök tarsolyában. Persze a verseny egyre növekedett. Az áruczikkek is igen változatosak és legfőképen erkölcstelenek.

Ekkor két német vállalkozó, kik Budapesten telepedtek le, ugy gondolkozott, hogy talán tisztességesebb olvasmányokat is megbirna a magyar közönség. Nem vették figyelembe se az akadémia, se a könyvnyomdai részvénytársulatok panaszait, hogy raktáraikban nem találnak már helyet az el nem kelt magyar könyveknek. Mind a ketten, kiki a maga kezére, nyomtatott olvasni valókat, előbb szenzácziós regényeket, aztán komolyabb dolgokat is, szervezték a kolportage-t, megszállották az üresen hagyott tért, vállalataikat eljuttatták mindenfelé, ezer meg ezer példányban tudtak eladni egy-egy közönséges könyvet, propagandát birtak csinálni ugynevezett „füzetes vállalatoknak;“ az egyik ily alakban terjesztette el Petőfi kiadását is, melyre a tulajdonos kiadó társulattal megalkudott. Pár év alatt mind a két vállalkozó megvagyonosodott s az egyik épen most fizetett ezer forintot az irói segélyegyletnek Arany János legujabb arczképének közlési jogáért. Bizonyosan nem tette kalkulus nélkül. A nyomdai részvénytársulatok meg nem tehették a kalkulus miatt; pedig nekik is van képes lapjok.

Kár, hogy se Rautmann ur, se Méhner ur nem tudnak magyarul, s e szerint hozzájuk sem kopogtathat be valaki kész regénynyel, ha tán megnyerné tetszésöket.

A két legelső magyar könyvkiadó visszavonulása nagyon érzékenyen találta az irodalmat. A colportage portyázásának olyan szabad tere nyilt, hogy ma egészen uralkodnak az olvasó közönség tömege fölött. Az irodalmi részvénytársulatok lomhasága meglehetősen könnyüvé tette a versenyt, melyet most már napról-napra jobban kell érezniök, És napról-napra elkerülhetetlenebb, hogy a begyepesült utak is megnyiljanak a konkurrencziának. Egy vállalkozó kiadó, a ki akarna valamit tenni a magyar szépirodalom érdekében, bizonyára megtalálná az irókat, akik rejtőznek és rokonszenves támogatásra számithatna a sajtó részéről is. Kissé nehez lenne kezdetben a verseny, mert a kolporteur-kiadókkal is sikra kellene szállani. De afelől ne lamentáljunk, hogy a mi közönségünk nem szeret olvasni. Amely vállalkozó rendszeresen foglalkozott magyar könyvek kiadásával, egyetlenegy sem látta kárát.

Ugyan hány magyar iró van, aki vakmerőség nélkül megtehetné ma, hogy belép, valamelyik kiadóhoz, azt mondaná neki: „uram, van egy regényem, adjátok ki.“ Két vagy három iró kivételével viszautasitanák mind, anélkül, hogy csak bele is néznének a kéziratba. Ki ir regényt, vagy szépirodalmi müvet ily körülmények közt? Ma képzelni sem lehet másképen ogy hatással föllépendő regényirót, minthogy az egyszersmind gazdag ur, ki mind a két tehetséggel bir a miből másnak csak egy jutott, s a ki ennek daczára sem akar országgyülési kitünőség vagy miniszter lenni.

Szükség van mindenekelőtt annak a biztositására, hogy tudja az iró minek ir. Az asztalfiókban sokáig elheverhet egy csomó kézirat, de az nem termékenyit, nem buzdit. A bizonytalanság elkedvetlenit még az első lépés koczkáztatásától is, mely végre is az iróasztaltól az iróasztal fiókjáig vezet.

Az irói tulajdonjogról alkotandó törvény amaz intézkedése is kétes értékü, hogy külföldi regényeket csak ugy lehet leforditani, ha annak szerzőjével egyezkedés történt, illetőleg az a szerző megalkudott a honoráriumra is. Sőt ez az intézkedés a mi irodalmi viszonyainkra kártékony is lehet. Most nem tiltja törvény, hogy jó müveket lehessen átültetni. A mikor tiltani fogja, a drágás külföldi iró müvét nem forditják le, hanem leforditnak azok helyett harmad negyedrendü iróktól gyarló müveket a miket ambiczióból is megenged ingyen a szerző. A német irodalom selejtességét olcsóság és könnyü megszerezhetési mód vezetik majd be hoz-

Lapunk mai számához egy fél iv melléklet van csatolva.

284

Furesának tünik fel, hogy a németek az orosz udvarnál oda müködnek, hogy Orloff hg helyébe Ignatieff gróf neveztessék ki nagykövetté. Ha ezt keresztülviszik ez nem igen válnék a czár előnyére, mert Ignatieff tehetségei nagyon is ismeretesek.

Épen most értesülünk, hogy Androwoskey nihilistát négy évi kényszermunkára Szibériában, itéltek el azért, mert forradalmi röpiratot találtak nála.

Budapest, márcz. 30.

Angliában a választások holnap szerdán veszik kezdetüket, és pedig a holnapi nap folyamában 43 választás lesz, holnapután pedig 52. Az első választások városi kerületekben lesznek, hol a liberalis ellenzék nehány vereség mellett több jelentékeny győzelmet is remél aratni. A grófságokban, hol a konzervativ kormánypárt az erősebb, később lesznek a választások.

A francezia hivatalos lap közli a felhatalmazással nem biró szerzetek ellen kibocsátott rendeleteket. Mint egy mai keletü párisi távirat jelenti, az első rendelet csupán a jezsuitákat illeti, a második a többi szerzeteket. A jezsuitákra vonatkozó rendelet azt mondja: „Tekintve, hogy egy olyan társaság további megtürése meg nem engedhető, mely ellen a nemzeti érzelem már több izben is csak rövid idő előtt ismét kikelt; tekintve, hogy sem illő, sem méltányos nem volna, megadni a felhatalmazási engedélyt e társaságnak, melynek kérelmezés esetén bizonyára hely nem adatnék; tekintettel az 1802. évi szervezési törvényre és egyéb még érvényben levő törvényekre, de egyuttal áthatva amaz óhajtól, eme keresztülvitelnek nem az egyéni üldözési rendszabályok látszatát kölesönözni, elhatározta a kormány: A nevezett társaság feloszlatandó és az általa elfoglalt intézetek három hóleforgása alatt bezárandók és kiüritendők. A társaság birtokában levő tanodák számára ezt a határidőt 1880. augusztus 31-ig lehet meghosszabbitani.“ A második rendelet felsorolja mind ama formalitást, melyet a többi felhatalmazással nem biró szerzeteknek teljesiteniök kell. A rendelet 10 czikkből áll is meghagyja, hogy amazoknak alapszabályaikat előterjeszteniök és a felhatalmazást kérelmezniök kell. Azok a szerzetek, melyek a szükségelt felhatalmazást nem kérték vagy meg nem nyerték, felosztottaknak fognak nyilvánittatni. A felhatalmazás férfi szerzeteknek törvény alapján, nőszerzeteknek rendelettel adatik meg.

Hartmannt, a párisi Voltaire levelezője Pétilleau Londonban meglátogatta. A köztük folyt beszélgetésnek lényege egy táviratunkban már ismertetve volt. Közöljük most még Hartmann beszédéből a reá vonatkozó életrajzi adatokat: „Engem Loeffnek (Lajos) hivnak. 1850-ben Archengelben születtem, pár nap mulva leszek 30 éves. Atyám halála 15 éves koromban szegénységben hagyott. Egy szentpétervári divatáru kereskedésbe léptem, később Rustowban a hatóságnál voltam alkalmazva. E várost egy politikai beszédem miatt kellett elhagynom. Megváltoztattam nevemet s pénzbeszedő lettem egy banknál. A császári rendőrség azonban üldözőbe vett. Tagnarogba menekültem, hol ismét más álnév alatt lettem tanitó s alig kaptam oly fizetést, melyből meg lehetett volna élni. 1875—76-ban lemondtam ez állásról s az orosz felszabaditási bizottság ügynöke lettem. Több izben elfogtak, de mindannyiszor megmenekültem.“

Bratiano román kormányelnöknek bécsi és berlini utjáról irva, a „Gazeta Transilvaniei“ márcz. 28-diki számában azt állitja, hogy eddig a miniszternek valódi czéljáról egyetlen egy lap sem irt. Nem is lehetett szó a „Gazeta“ szerint szövetség megkötéséről, mert egy kis államnak nagy hatalmakkali szövetségbe lépése soha sem vezetett czélra, tanusitja ezt a nemrég befejezett orosz-török háboru; Károly fejedelem számára a királyi czimnek elnyerése pedig sokkal másodrendübb kérdés, semhogy ez lett volna Bratiano utjának legfőbb czélja; a román trónöröködés megállapitása pedig csak mint másodrendü kérdés szerepelt Bratiano utjának valódi czélja mellett, a mely nem lehetett más, mint bizonyos eshetőséggel szemben már most meghatározni a Romániának szánt szerepet. Ez volt Bratianonak valódi czélja, a mely szorosan összefügg Románia neutralitási kérdésével. A kormány meggyőződött arról, hogy csakis azon feltétel alatt lehet Romániával a szláv áramlat ellen egy védbástyát alkotni, s csakis igy lehet a moskovitismus ellen megvédeni az európai czivilisátiót s egyuttal az egyensulyt fenntartani, hogyha kimondatik egy kongressuson a román állam sérthetlensége és neutralitása; igy fog megszünni Románia hidat képezni a konstantinápolyi ut felé. Ez a kérdés nemcsak Romániát illeti, de ez, ügye Európának, a müveltségnek és haladásnak. Ez ügyben járt el Bratiano Bécsben és Berlinben is.

A Peru és Chili közt folyó háborura vonatkozólag Washingtonból sürgönyzik a következőket: Chili itteni követsége sürgönyt kapott Panamából, mely ellentétben a New-York Herald jelentésével tudatja, hogy a 14,000 emberből álló chilii csapatok harcz nélkül szállották meg Moquegát.

Kabulból jelentik: A harcz Mahomed Ján és hazarasok közt még tart. Mahomed Ján megveretése még kétséget szenved. A hir, hogy a felkelés a közlekedési vonal hosszában fenyeget kitörni, itt nagy izgatást keltett. Assandból érkezett hirek szerint a Konoma körül lakó törzsek meghódolásukat ajánlották fel az angol csapatoknak, a midőn ez utóbbiak Konomát és a közel fekvő helységeket megszállották.

A mérsékelt ellenzék s a szabadelvü párt fuziója.

A szabadelvü párt egyik tekintélyes közlönye, a Pester Lloyd ma reggeli számában a „mérsékelt ellenzék egyik kiváló tagjától“ politikai köreinkben nagy feltünést keltő czikket hoz, melyben a 67-iki alapon álló két párt: a mindjobban bomlásnak induló szabadelvü kormánypárt s a különben is bomlott számtalan frakcióból álló „egyesült ellenzék“ fuziója ajánltatik. E czikk igy hangzik:

Mozgalmas időket élünk: a párt-egyesülési törekvések, s „a pártviszonyok elodázásának“ idejét. Az ugynevezett egyesült ellenzék különböző elemeinek egyesitése van napirenden, nem különben a kabinet rekonstruálása. A belügyi kérdések lépnek előtérbe, s bomlasztó hatást gyakorolnak minden létező pártszervezetre, kivéve a függetlenségi-pártot, mely sziklaszilárdsággal megmarad a közjogi ellenzék álláspontján, s egyértemüleg harczol az európai értelemben vett közigazgatási reform ellen.

Minden bomlás leendő szervezkedés csiráit hordja magában, minden bomlási processus egyszersmind fejlődési processus is. — Ha a természet rombol és teremt egyidejüleg, örök törvények szerint cselekszik, mindig a szög fejére talál, s nem tévedhet soha. E szempontból az emberi szellem és akarat határozottan hátrányban van vele szemben, az ember nem mindig találja el a helyest, sőt a természetest sem, még pedig gyakran akkor sem, ha jeles politikus. A politikusnak sok „megmentő ténye“ végzetteljes tévedéssé válhatik, ha nem gondolja meg mit akar megteremteni.

Majd minden nap meghozza most a maga „fontos“ hirlapi czikkét, s fontos konferenciáját vagy más zártkörü tanácskozását. Sok helyes eszme került napfényre, s vitattatott meg alaposan. Szerény véleményem szerint azonban a leghelyesebb eszme nem akarom mondani, hogy nem találtatott meg, de következetesen elhallgattatott, vagy legalább nem formuláztatott szabatosan, s érthetőleg.

E leghelyesebb eszme volna; a szabadelvü pártnak, mint szabadelvü pártnak, s mint szabadelvü kormánypártnak rekonstruálása. Ez egyszersmint a megmentő tény is lenne, s a kabinet rekonstrukciója másodrangu kérdéssé válnék. Mondhatnák: előbb az ország dolga, azután csak személyi ügyek. A különböző törekvések labyrintjából más fonal nem vezethet ki, csak a kormánypárt rekonsruálása: t. i. **azon elemek egyesitése, melyek az 1867-ki kiegyezési törvények alapján állanak.** Aki mást akar alkotni, homokra épit. Törekedni fogok ezt lehető röviden és szabatosan bebizonyitani.

A függetlenségi párti klubb jelenleg 67 tagot számlál. Sem többet, sem kevesebbet. Ezenkivül körülbelül 13 képviselő van, kik majdnem minden kérdésben a függetlenségi párttal szavaznak. Ez összesen **80**. Ha készakarva nem akarjuk megcsalni magunkat, szabadon és nyiltan be kell vallanunk, hogy a közjogi ellenzék naponról-napra tért nyer, s a következő választásoknál több kerületet fog hóditani. Nemcsak azért, mivel programmja nagyobb vonzerővel bir, hanem egyszerüen azon okból, mert az ugynevezett autonomisták egyenként és egyetemleg t. i. azon elemek, melyek ugyan elfogadták az 1867-iki kiegyezési törvényeket, de a megyei hivatalnokok választhatási jogáról egyáltalában nem szándéoznak lemondani, a „függetlenek“ táborában fognak harczolni.

A közigazgatási reform, ugy a mint most a napirenden van, bármennyire szükséges gyógyerejü s kivánatos legyen is, a szélsőbalnak uj fegyvereket ád a kezébe s uj szövetségeseket szerez neki. Az ország értelmisége nagyrészben örömmel fogja üdvözölni a közigazgatási reformot, a tömegek azonban, melyekre nézve a Szilágyi képviselő pontozatai egyhamar kozzáférhetők nem lesznek, azokhoz fog fordulni, kik a népet a czentralisacziő, a reakczió és a „Bach-huszárok“ rémképeivel fogják ijesztgetni.

Régi példaszó „inter duos litigantes tertius gaudet“. Magyarul szólván: ha az ugyanegy államjogi alapon álló elemek két pártra szakadnak s egymást kölesönösen ostromolják, akkor a harmadik ügyén segitenek. Kivételesen nálunk egy negyedik ügyén is segitenek. A nemzetiségeket értem. Koránt sem kell elhinni, hogy a nemzetiségek az ő, Kanton-rendszerre és a többségi nyelv supremátiájára irányzott törekvéseikkel, melyekkel a parlamentnek annyi bajt okoztak, tökéletesen fölhagytak volna. Az oroszlán alszik ugyan, de él. Föl fog ébredni, ha az ellenséges tábor pártoskodása állandó marad.

Ily apróságokkal számot kellene vetni a kormánypártnak és a mérsékelt ellenzéknek is. A mérsékelt ellenzék fraktióinak egyesülése ideiglenesen talán egy jól kiszámitott manöver lenne, mely a mérsékelt ellenzéknek hasznára volna, de az is meglehet, hogy nem. A választások kiábrándithatnák az embereket, ugy a kormánypártiakat, mint az ellenzékieket.

Minden megyében, majd minden választókerületben van most egy szabadelvü párt, mely magában foglalja mindazon elemeket, melyek a 67-iki kiegyezés alapján állanak. Veszedelmes volna e csoportosulásokat szétbontani. Könnyen urak lehetnek az ellenfelek, mint ez már itt-ott meg is történt.

Ezért kellene megtörténni annak, mit minden önzetlen hazafi óhajt, a szabadelvü párt nagy rekonstrukeziójának.

Itt azon kérdés merül föl: Ki van arra hivatva, hogy ezen ügyet kezébe vegye és sikerrel végre is hajtsa? Talán a jelenlegi miniszterelnök?

Nos tehát. Én a miniszterelnök urat egyik legtehetségesebb magyar embernek s jó hazafinak tartom, de a szakadék, mely közte és a mérsékelt ellenzék közt van, nehezen lenne áthidalható. — Egy ellenzék, mely ma fulminans módon szavaz a kormánynak bizalmatlanságot s másnap ugyanazon kormány előtt kapitulál: ez kissé erős s rikitó hatásu dolog volna. Hogy Tisza Kálmán, hogy a majoritás, a kormánypártnak egy más államférfia birkózzék meg a küldetéssel, ezen kellene a kormánypártnak gondolkoznia. A mostani miniszterelnök közremüködése, mint nagyon fontos politikai faktoré, mostanra és a jövőre nézve ha nem feltétlenül szükséges, de nagyon kivánatos volna.

Egy ellenzéki képviselő.

Figyelmeztetjük és kérjük tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetésük e hó végével lejár, hogy ujabb megrendeléseiket mielőbb megtenni méltóztassanak.

Lapunk előfizetési ára:

április hóra	—	—	—	1 frt 80 kr
április—junius	—	—	—	5 frt — kr
április—szeptember	—	—	—	10 frt — kr.
április—deczember	—	—	—	15 frt — kr.

Lapunk minden nap, tehát hétfőn és ünnepek után következő napokon is megjelen.

Az előfizető nevének, czimének, lakhelyének s az utolsó postának tisztán s olvasható kiirását kérjük, hogy a lap szétküldésében hiba ne történjék.

Előfizetést a hó bármely napjától elfogadunk.

Régi előfizetőink legczélszerübben cselekszenek, ha czimszalagjukat a postautalvány szélére ragasztva beküldik a kiadóhivatalnak.

Az előfizetési pénzek és postai utalványok Budapestre az „Egyetértés“ kiadóhivatalába (himző utcza 1. szám alá) küldendők.

Az „Egyetértés“ kiadó-hivatala.

UJDONSÁGOK.

— márcz. 30.

— **Lapunk mai száma mellékletének tartalma: Tanügy. Egyletek, társulatok. Fővárosi ügyek. Közgazdaság. Tárcza: Olympia kisasszony.**

* Időjárás Budapesten. Borongós, szeles. Hőmérő állása reggel + 4, délben + 17 R°.

— Személyi hirek. Tisza Lajos kir. biztos ma reggel Szegedre utazott. — Gr. Keglevich Gábor Kassáról, báró Bánffy Dezső Deésről, báró Babarczy Sándor Szürről, gróf Batthányi J. Elesdről a fővárosba érkeztek.

— Kossuth iratai. A „N. Fr. Presse“-nek irják Budapestről a következőket: Kossuth iratai május elején egyszerre jelennek meg magyar, német és angol nyelven. El lehetünk rá készülve, hogy a müben elsőrangu politikai publicatiót kapunk, mivel Kossuth abban akarja megadni politikai végrendeletét. Még az első ivi ki sem került a sajtó alól, a mü körül egész mondakör képződött, a mi a szerzőnek hazájában inkább növekvő, mint csökkenő népszerüségénél fogva teljesen érthető. Sőt egész komolyan arról beszélnek, hogy Ausztriában a munkát elkobozzák, s Magyarországon a kiadó ellen sajtópört inditanak. E mesék a könnyenhivők számára gondoltattak ki, mert az államügyész sem kobozza el a müvet, mielőtt az kezében nincs. Az is nehezen képzelhető, hogy egy történeti müvet az elkobzás által csak nagyobb elterjedésre juttassanak. A mint hallatszik Kossuth iratainak első kötete nem az 1848-iki évvel kezdődik, hanem az exdictator „diplomatiai“ tévedéseivel 1859-ben. A szerzőnek alkalom kinálkozik itt, hogy multjának legsötétebb pontját a III. Napoleonnal való összeköttetést felderitse. Egy beavatott, ki az akkori dolgokban igen jártas, mivel akkor kiváló szerepet játszott, beszeli nekem, hogy Kossuth 1859. uj év napján Pietritől Lajos Napoleon ismert rendőrfőnökétől sürgönyt kapott oly tartalommal, hogy rögtön menjen Párisba, hol fontos közléseket fognak neki tenni. A magyar forradalom feje, ki nem rég még azelőtt Mazzinivel Ledru-Rollinnal és Hugó Viktorral a legbensőbb politikai érintkezésben volt, sietett a Tuileriákból jött hivásnak eleget tenni. Mi történt közte és a koronás összeesküvő közt, Kossuth azt akkor egy nejéhez intézett levélben elbeszélte, s ez a levél most szintén közlésre kerül. Annyit bizonyosnak tartanak, hogy Kossuth párisi kirándulása után csaknem azonnal Angliába ment, s ott a közvéleményt államcsiny javára törekedett hangolni. Képzelhetni, mily lesujtó benyomást tett Kossuth e föllépése egykori társaira, és hogy Mazzini, Ledru-Rollin és Hugo Viktor attól fogva kerülték a Kossuthtal való érintkezést. Kossuth jellemének tisztaságában mindennek daczára sem lehet kétkedni, mert minden, a mit tett vagy elmulasztott, hazájának vélt érdekében történt, vagy legalább emigrált honfitársai érdekében. — Azt emlitett beavatott azt is beszéli, hogy a Tuileriákban élénk érdeket mutattak az iránt, hogy Kossuthot egészen Párishoz kössék, hogy neki honositást s senatorrá kinevezést és évi 30,000 frank jövedelmet igértek. ő pedig személyére nézve minden javadalmat visszautasitott, s csak Franeziaországban időző honfitársainak bántatlanságát kötötte ki. Párisban tartózkodása alatt Kossuth csaknem mindennap irt feleségének, s az események közvetlen benyomása alatt kelt eme levelek most csaknem minden változtatás nélkül fognak nyilvánosságra jutni. Kossuth azonban a mások által hozzáintézett leveleket is közölni fogja s ezek közt hihetőleg Pulszky Ferencz jelentései, melyeket Cavournál való missiójáról közölt, nem a legérdektelenebbek lesznek. Már e fogyatékos utalásokból is következtethetni az érdekes anyag nagy gazdagságára, melyet Kossuth müve a kortörténetéhez szolgáltatni fog. — Az egykori magyar diktator, ki már csaknem három évtized óta távol van hazájától, s azért hiányzik nála a fenálló viszonyok iránti helyes itélet, mindenesetre oda is téved, hogy a tervezett közlésbe oly okmányokat is felvegyen, melyek még élő személyeket nagyon is érzékenyen találhatnak, s mely iratok a mü sorsát nagyon is kérdésessé tehetik. Azt hiszszük jól vagyunk értesülve, ha megirjuk, hogy Kossuth barátainak erre vonatkozó felszólalásainak engedve ez okmányokat kihagyta. A közlések történeti értékét ez bizonyára a legkevésbé sem fogja érinteni.

Kossuth emlékiratai rövid idő mulva a nagy közönség kezei között lesznek, a közönség akkor megfogja itélhetni, hogy a bécsi lap előadása. mennyiben felel meg a valóságnak, s mennyiben nem. Nem mulaszthatjuk el azonban egy-két pontra már most is megjegyzést tenni. Kossuth Pietritől, nemcsak egy, hanem több sürgönyt is kapott. Igaz, hogy ennek következtében Párisba ment s igaz, hogy Napoleonnal való találkozása után Angliába utazott. Angliai utazásának azonban nem az volt a czélja, hogy ott a közvéleményben a francia államcsiny iránt kedvező hangulatot keltsen. — A „Neue Freie Presse“ ezen állitása nem pusztán valótlanság, hanem egyszersmind történelmi absurdum, mert az államcsiny 1852-ben követtetett el Kossuth pedig 1859-ben utazott Angliába. Angliai utjának a czélja az volt, hogy a meetingeken tartott szónoklataival, az angolokat semlegességre birja az akkor folyó olasz-osztrák háboruval szemben. Kossuth e czélját el is érte. A mi a N. Fr. Presse közleményének befejező sorait illeti, meg kell jegyeznünk, hogy Kossuthnak nincs szüksége arra, hogy barátai figyelmeztessék őt még élő személyek iránti tapintatra. Annyi tény, hogy a munka folyamában Kossuth skrupulositása többrendbeli, de teljesen lényegtelen s aprólékos változtatásokat eszközölt. Barátai különben se adhattak volna neki semmiféle tanácsot, mert a munkát Kossuthon s Helfyn kivül, ki az emlékiratokat sajtó alá rendezi, senki más még nem ismeri. Még egy megjegyzést teszünk: Az emlékiratok egy idejüleg csak is magyar és angol nyelven fognak megjelenni, a többi nyelveken pedig rövid idővel ezután. A munka, a magyar és angol kiadáson kivül meg fog még jelenni: német, franczia, olasz s török nyelven. Ez alkalommal egyuttal felemlitjük még, hogy értesülésünk szerint a magyar kiadás első kötetének szedése már csaknem be van fejezve; tudtunkkal nem hiányzik már egyéb, mint a tájékoztató, s néhány jegyzet, mit Helfy ir, s Kossuth nak a lapokban már megjelent „előszava“. Az első kötet május elsején fog közre bocsáttatni, s mint értesülünk a kiadó czég ugy intézkedik, hogy ugyanaz nap valamennyi előfizetőnek is kezében legyen a munka.

— Magyar mágnások a bécsi lovagjátékon. A magyar főrangú világ azon tagjai kik a trónörökös kézfogója alkalmából Bécsben rendezendő lovagjátékban részt veendnek, tegnap esti 8—9 óra közt tartották meg a nemzeti lovardában ebbeli 2-ik próbájukat, mintegy 50, mindannyian a felsőbb körökhöz tartozó nézők jelenlétében. Ez alkalommal a Schmerling nevet viselő gyalog ezred zenekara játszá azon Bécsből leküldött zene darabokat, melyek a megtartandó lovagjáték alatt ott játszatni fognak, hogy az idomitandó lovak fülei e hangokhoz hozzá szokjanak. A lovarda fényesen ki volt világitva, a játékban résztvevő férfiak fehér bőr nadrág és lakk csizmában, a hölgyek pedig mindannyian fiatal s bájos alakok uszályos lovagöltözékben jelentek meg. A lovag játék résztvevői közül többek közt felemlithetjük Lobkovitz Rezső herczeg, Teleky Gyula, Andrásy (Manó fia), Hédervári Khun, és Sztáray gróf, Edelsheim Gyulay báró és Rohonczy urakat, valamint Teleky Margit, Andrássy Irma, Etelka és Ilona és Pejacsevics gróf hölgyeket, ugy szintén Edelsheim Gyulay bárónét. Próba után a lovagok és hölgyek, ugy szintén a nézők is a lovarda mellékhelyiségében esteliztek.

— „Subagallér.“ Igy nevezte el valaki nem rég az olyan nyomtatott papirost, mely ujságnak adja ugyan ki magát, de azért csinálódni nem igen csinálódik, hanem csak terem, — épen mint a subagallér. E szücsmesterségből epithetonra kiváló érdemeket szerzett ma két budapesti ugynevezett nagy lap. A „Koszoru“ legutóbbi száma ugyanis közlé Arany János legujabb arczképét s egyszersmind, hogy a nagy költő kéziratát olvasóinak bemutassa, közölt tőle kézirati hasonmásban egy verset. E költemény egyik tagja egy „Emlények“ czimü verssorozatnak, melyet Arany János „korán elhunyt barátja“ Petőfi emlékezetére irt — ezelőtt 28 esztendővel.

„Ki nékem álmaimban
Gyakorta megjelensz,
Korán elhunyt barátom,
Van-e jel siri fádon
Mutatni hol pihensz?“ stb.

Mindenki ismeri e gyönyörü költeményt, mely ott van kinyomatva, Arany János müveinek mindenik kiadásában. És mégis ma két lap (és pedig egymást kergetve, előbb az egyik reggel, utána a másik este) közli e költeményt abban a szent hiszemben, hogy ők most Arany Jánosnak egy uj versével fogják gyönyörködtetni olvasóikat. Ha már a nagy költő iránti tiszteletöket e lapok ekkép sietnek kifejezni „uj“ költeményeinek közlésével, jó volna tán, ha előbb megismerkednének a régiekkel, a melyeket rajtok kivül ugy is könyv nélkül tud az országban minden ember.

— A házmesterek és a nemzetiségi kérdés. A budapesti házmesterek már régóta akarnak egyletet alakitani, ebbeli törekvésöket azonban nem koronázza a kellő siker; a mi főleg a nemzetiségi viszálkodásnak tulajdonitandó. A házmesterek testülete ugyanis meglehetős vegyes nemzetiségü elemekből áll, s egyrészök a megalakult egyletből kiválva, külön német szellemü egyletet alakitott. Tegnap igen zajos gyülés volt a váczi körut és Révay-utcza sarkán levő vendéglőben, melyen főleg a kétféle egylet különállóságát vagy összetartozását vitatták. A németek „Szent Péter“-egylete ellen heves kifakadások történtek, s a gyülés oly zajos fordulatot vett, hogy az elnök kénytelen volt azt feloszlatni.

— Hirek a városból. Mult év november havában Mihalkovits Gábor kőbányai sertéskereskedő hus-üzletéből ismeretlen tettesek egy 200 frt (?) értékü oldalszalonnát elloptak, s a tettesek kikutatására tett rendőri nyomozások semmi eredményre nem vezettek. — Az idei farsangon ugyanecsak M. üzletéből — a keritést felszedve, az ajtót felfeszitve 250 frt értékü nagy hordó fagyos zsirt hengeritettek a szomszéd kertek alá, hol annak tartalmát kilapátolták s az üres hordót ott hagyták. Ez alkalommal azonban egy bádog hurkatöltőt is magukkal vittek — de vesztökre, mert ez lett elárulójuk — A nyomozások folyama alatt Mihályi Elek kispesti lakos lakása másnemü lopás tárgyában kikutattatván, az öcska lim-lomok közt egy bádog hurkatöltő is találtatott, mely az által keltett gyanut a hivatalos közegekben, mert gazdasszonya annyira nem szivelhette, hogy rögtön feltalálása után elsettenkedett a háztól. A hurkatöltő elvitetvén M. uramhoz, az ő tőle ellopottal egészen megegyezőnek találtatott. Megkerült később az asszony is s töredelmesen bevallotta, hogy biz az ura vette, megérkezett Mihályi uram is hivatkozva neje vallomására, hogy biz ő azt lopta Mihálkovicstól, ő emelte el az oldalszalonnát is egymaga, hanem a hordó zsir elhengeritésében Izsáki Gábor monori születésü 50 éves ismeretlen tolvajnak is van jussa. Izsáki elfogatván nyavalyatörést szinlelt, de felsült, s most a három jó madár együtt vándorol a kir. ügyészséghez, hogy a zsiros falatok után egy kis böjtölésben részesüljön. — Ongyilkosság. Jankai János pesti 26 éves nőtlen jómódu kertész tegnap reggel 6 óra tájban István-ut 37. sz. lakásán magát revolverrel sziven lőtte. Anyjához czimzett levelében gyógyithatatlan mellbetegségét irja, öngyilkossága okául. Mélyen lesujtó csapás ez a szegény özvegy anyára, mivel ez második és utolsó gyermeke s egyetlen gyámota, ki hasonló módon vetett véget életének. — Vonatösszeütközés. Tegnap délután a közuti vaspálya-társaság két kocsija egy és ugyanazon vágányon a szénatéren egymással szembe jövén, összeütődött, minthogy a kocsisok a lovakat megállitani nem birták, mindkét kocsi előrésze összetört. A lovak az összeütközés perczében félreugortak és igy sem nekik, sem pedig az utasoknak további baja nem történt. — Mult éjjel a pipa-utcza 24. sz. ház padlásáról nagyszámu fehérneműeket, vánkosokat, ruhát és utazó bőröndöket, eddig ismeretlen tettesek elvittek; — a bevezető vasajtó kulcscsal nyittatott fel, a padláson levő ládák erőszakkal voltak feltörve. Megkárosultak Andrényi postatisztné, Bene Imre postatiszt, Ragályi Dénes ügyvéd s M. Sándor egyetemi hallgató.

— Egy főherczeg felesége. A berlini „Bazár“ czimü lap egy nem régi számában Stein Károly porosz történetiró életrajzot tett közzé Ferdinánd osztrák főherczeg nejéről Welser Filippináról, a ki tudvalevőleg egy augsburgi előkelő polgár leánya volt. Steiner az emlitett életrajzban e nő haláláról a következőket irja: „Welser Filippina, Ferdinand főherczeg oly szerencsésnek állitott neje, erőszakos halállal halt meg élete virágában. Ezzel helyre igazitjuk, a tiroli helytartóság levéltárában levő okmányok alapján a történetirók azon tévedését, kik azt állitják, hogy Welser Filippina természetes halállal mult ki. Welser Filippinát ugy gyilkolták meg.“ A berlini történetirónak e pikáns leleplezése nagy megbotránkozást keltett egész Ausztriában. Az osztrák sajtó persze akkor nem vett tudomást a dologról, azonban az osztrák történetirók minden követ megmozgattak, hogy Steiner állitásait megczáfolják. A tiroli hivatalos lapban majdnem félév mulva csakugyan megjelent valami czáfolat, mely azonban nem közölt a porosz történetiró állitása ellen tényeket vagy okmányokat, csak egyszerüen annak kijelentésére szoritkozott, hogy annak közlése valótlan. Steiner erre kijelenté, hogy az ő adatai, csalhatatlanok, s hogy ő azokat olyan egyéntől kapta, ki osztrák állami szolgálatban van, s igy meg nem nevezhető. Felszólitá azonban az osztrák történetirókat, hogy az általa emlitett okmányokat keressék föl a tiroli helytartóság levéltárában. A levéltár átkutatása azonban nem történt meg s a tiroli hivatalos lap egyszerüen hazugnak és szemtelennek nyilvánitja a berlini történetirót. E hivatalos czáfolat alapossága perszе minden kétségen felül áll!

— Dél-Afrikából. Tajthy János egri hazánkfiától, ki a mult évben itthon járt, de aztán ismét visszatért a Fokföldre, levelet kaptunk. A levél ez évi február 15-én kelt, s igy csaknem 1½ hónapi ut után érkezett ide. Tajthy levelében megirja a zuluföldi legujabb hireket, melyek azonban távirati közlemények után itt már régóta ismeretesek. A zulu király már le van verve, szintén az utána föllázadt Szekekueni vezér is, az angolok urak az egész tartományban. A hollandi parasztok azonban nincsenek megelégedve a dolgok ilyetén állásával, s tölök telhetőleg ártanak az angoloknak, kivagdalják a távirda-karókat, pénzért sem adnak nekik élelmet stb. Általában minden idegen iránt nagy ellenszenvvel viseltetnek, s maga Tajthy is csak alig tudta őket maga iránt türhetőleg hangolni. Tajthy jelenleg a volt Transwaalt köztársaság Heidelberg nevü kerületében lakik, a hol vendéglőt és pékületet nyitott, melyekbe 14,000 frtot fektetett be. Üzlete szépen virágzik, mivel az angol tisztek — ugymond levelében — egész éjjel isznak, mulatnak nála s sokat költenek. A gyémántkeresés, mellyel Tajthy azelőtt Dél-Afrikában foglalkozott, most nem igen jövedelmez, mivel a gyémánt megritkult s különben is alacsony ára van.

— Halálozások. Engelbach Károly fővárosi rendőr-alkapitány édes anyja ma meghalt. A boldogult 50 évet élt. — Domokos Lajos kisujszállási reformatus tanitó 30 éves korában meghalt, márczius 22-én temették, szorgalmas és munkás volt hivatalában, melyet 5 évig folytatott. Özvegyet és 3 neveletlen kis árvát hagyott maga után. Az egyház, ősi kegyeletes szokása szerint fedezte a temetési költségeket. Béke poraikra!

— A Gellért-hegyen tegnap megtartották a szokásos bucsut. Ez alkalommal ott egy öngyilkossági kisérlet is történt. Egy Z. István nevü 25 éves fiatal ember ugyanis egy katonával alkalmas helyzetben találván a saját jegyesét, ezt annyira szivére vette, hogy nadrágszijjára magát felakasztá. Még azonban életben van. A közönség visszatérésekor a propeller állomásnál nagy botrány történt. Ugyanis, egy rendőrt, ki ott hatalmaskodott, a közönség irgalmatlanul elvert.

— Az elásott milliók. Osztrák lapokban olvassuk a következő esetet, melyhez hasonló a mult években magyarországi egyénekkel is történt: Február 8-án Linczbe egy levél érkezett Madridból. F. ékszerkereskedőhöz czimezve. Mintegy olyan nevü ember Linczben nem lakott, a levelet néhány hét mulva a hatóság felnyittatta, hogy a czimzettet, ha lehet kinyomozza. A levél irója Sidi Huajámetnek nevezte magát, s elmondta, hogy ő Mithad pasa volt török nagyvezérnek magántitkára volt, ki Konstantinápolyból való szám-üzetése alkalmával két szekrényket bizott rá, hogy helyezze el az angol bankba, azok tartalmát, mely 4 millió értékü érték papirból, s 1 milliónyi ékszerből állott. E szekrényeket ő Szidi Huajamet Lincz mellett elásta. Madridban Mithád kivánságára őt elzárták s sikkasztás miatt 10 évi börtönre itélték. Ez ártatlan elitéltetés annyira elkeseritette őt Mithád ellen, hogy bosszuból elhatározta a kincset többé vissza nem adni. A helynek, hol a ládák el vannak ásva, pontos leirása Madridban lefoglalt bőröndjében van egy titkos fiókban. Levelével a czimzettet azért keresi meg, mert legutóbbi utazása alkalmával, midőn megismerkedtek, bizalmát megnyerte s most azon esetre, ha őt a kincs birtokba vételére segiti, szivesen átadja annak harmadrészét. A linczi hatóság most Madridba fordult a levélben megirt czim alá. Az ismeretlen csakugyan küldött is, három, látszólag valódi okmányt, melyek elitéltetését s holmijának lefoglaltatását bizonyitják. Elmondá továbbá a levélben, hogy legkésőbb márcz. 20-ig 14.925 frtot kellene kapnia, hogy bőröndjét kiváltha ssa, mely a perköltség miatt lefoglaltatott, s mihelyt Linczben a kincset föivesik azonnal 25,000 frankot, hogy evvel Sidi Huajamet magát szabadságba helyezhesse. A linicziek még sem biztak egészen a dologban, s levélben fölkeresték a madridi osztrák követséget melytől aztán azt az értesitést kapták, hogy az egész dolog nem egyéb csalásnál. mivel egy krakkói bankárhoz nem rég hasonló levelet intéztek. A fentebb emlitett okmányokat Linczből elküldték Madridba, hogy ha lehet, a csalót ott felkutassák. (Megjegyezzük itt, hogy ha jól emlékszünk, most két éve Budapestre is érkeztek Madridból hasonló tartalmu levelek, melyekben szintén valami elásott kincsről volt szó. A csalás szándéka azonban itt rögtön kiderült, mert a levéliró azt mondá, hogy az illető kincs a Budáról Pestre vivő utban van elásva.)

Rövid hirek. Házasság. Udvary Imre budapesti kir. postatiszt. f. év márczius 29-én husvét hétfőjén tartotta eljegyzését Ujpest egyik szépségével Panek Katicza kisasszonynyal, Panek Lőrinczнek, az ujpesti takarékpénztár igazgatójának és kereskedőnek kedves leányával Ujpesten. — **Himlőoltás.** A nyilvános beoltások a m. kir. központi védhimlő intézetben, april hó 1-jétől hetenként kétszer, vasárnap és csütörtökön délután 3—4-ig, a gyermek kórházi épületében VIII. kerület őszuteza 4-dik sz. a kapu alatt jobbra tartatnak. — **Carré.** Azt a hirt, hogy Carré czirkusza legközelebb Budapestre jön, s melyet mi a „Vadász és Versenylap“-ból vettünk át, most megczáfolják. — **Felnőttek keresztelése.** A budapesti ferenczvárosi templomban husvét hétfőjén egy 27 éves zsidót kereszteltek meg. Ugyanott e hó 24-én egy 18 éves leány részesült a keresztségben, ki szülőinek mulasztása miatt eddig megkeresztelve nem volt. — **170 élő maradékot** hagyott hátra egy Schreyer Fáni nevü 93 éves özvegy asszony, kit a napokban Simándon temettek el. A 170 maradék közül 6 a nőnek gyermeke, 65 unokája, 85 dédunokája és 14 ősunokája volt. — **Hay Fülöp**, budapesti kereskedő öngyilkossága következtében a jászberényi ezer forint veszteség érte. Ideje korán igyekeztek hogy az összeget biztositsák, de ugyanazon a navon midőn a biztositási végrehajtást eszközölték volna, Hay Fülöp örökösei csődöt jelentettek be. S igy a 20 forint veszve van. — **Keszthelyen** az itt állomásozó huszárok félholtra vertek egy Horváth Sándor nevü asztalosmestert, mivel ez állitólag följelentette őket lúdlopás miatt. A tettesek a katonai törvényszék elé fognak állittatni. — **A „Földrajzi közlemények“** azimü szakfolyóiratot a közoktatásügyi miniszter körrendeletileg ajánlja az iskolai hatóságok figyelmébe. — **Uj lap.** Asbóth János,

Az „Egyetértés" melléklete.

— 89-ik számához. —

Tanügy.

Az iskolai takarékpénztárakról.

I.

Az „Egyetértés" f. é. 82. számában az iskolai takarékpénztárak ügye tárgyaltatván, iró az eszme és az intézmény lényegéről helyeslőleg nyilatkozik ugyan, azonban kifogásolja különösen két szempontból az annak érdekében kifejtett mozgalmat.

Mint a nemzetgazdasági egylet iskolatakarékpénztári albizottságának elnöke, és mint ez ügy előmozditására buzgón törekvő kötelességemnek tartom a közönség tájékoztatására következőket megjegyezni, kérvén a tisztelt szerkesztőséget, méltóztatnak e megjegyzéseimet becses lapjába szivesen felvenni.

A két szempont elseje az intézmény terjesztésére használt eszközök egyikére vonatkozik, t. i. a taval a tanitók jutalmazására sors utján kiosztott aranyakra. Majdnem minden nagy ügy kétségtelenül talál védőkre és apostolokra, kik azt nagyságánál fogva támogatják. Ha azonban nem egyes kivételeket tekintünk, hanem az emberek többségét, ugy az egész történet azt tanitja, hogy még a legszentebb ügy előmozditására ezen rugóra, a lelkesedés különböző nemeire, hazafiságra, stb. nem lehetett kizárólag támaszkodni. — És mi ennek az oka? És lehet-e ezt teljesen kárhoztatni? Oka ennek abban fekszik, hogy az emberek az élet küzdelmével lévén elfoglalva, minden erejöket, minden idejöket kénytelenek a prozaikus kenyérkeresetre forditani, és ezt nem lehet kárhoztatni. Ugyanily helyzetben vannak a tanitók, és igy addig legalább, mig az intézmény kellőleg nem ismert, mig tehát több időt és fáradságot igényel, annak buzditására jutalmak által hatni nem lehet semmikép sem ártalmas. Ezen álláspontot foglaljuk el a gyakorlati életben minden téren és a legnagyobb szolgálatokat, melyektől a haszonlesést távol kell tartani, az isteni és állami szolgálatot jutalommal kötjük össze. Ez álláspotból indultam ki, mikor mult évben a 100 aranyat a 89 kezelő tanitók közt kisorsolásra hozhattam. És a nyerők nemcsak hogy nem utasitották vissza az 5—5 aranyat hanem még meghálálták azokat. Érdekes lesz, ift a hozzám intézett köszönőlevelekből néhányt közölni.

I. Nagyságos Kir. Tanácsos Ur! Az iskolai takarékpénztárak ügyében kisorsolt és részemre kihuzott öt darab aranyat legmélyebb köszönetem kifejezése mellett kézhez vettem, nem mulaszthatom el Nagyságodnak hálás köszönetemet nyilvánitni . . . .

II. Nagyságod által az iskolai takarékpénztárt kezelő tanitók részére jutalmul kitüzött 100 db aranyból igénytelen személyem is részesitvén, kötelességemnek tartom ezen ügy előmozditásáért hozott nagy áldozatáért legőszintébb köszönetemet kifejezni azon megjegyzéssel, hogy miután az iskolai takarékpénztárt csupán ügybuzgóságból és nemes céljáért kezeltem, csekély fáradságom a nyert 5 db aranynyal igen bőven van megjutalmazva.

III. Bátorkodom ezennel köszönetemet kifejezni szives soraiért, melyek által Nagyságod nyereményemről személyesen tudósitani kegyeskedék.

Ezen üdvös és czélszerü intézménynyel Nagyságod kezünkbe adá az utmutatót, melylyel tanitványainkat a főerények egyikéhez vezethetjük; ezentul is buzgóságom egyik főtárgyát fogja képezni és törekedni fogok a mennyite erőmből kitelik vele elérni azt a czélt, melyet Nagyságod életbeléptetésénél kitüzött.

A véletlen kedvezménye, mely a jutalmat egészen váratlanul kezeimbe játszotta, csak serkentésül fog szolgálni szorgalmam kifejtésénél . . . .

IV. A tisztelet és hála mélyen lekötetezett érzelmével bátorkodom a nsgos kir. tanácsos urnak kifejezni hálás köszönetemet a sorshuzás utján engem is ért váratlan megjutalmazásért egyfelől, és másfelől azon kegyes készségeért, mely által engem, igénytelen néptanitót, becses soraival tudósitani méltóztatott ama „szerencséről," melynek közvetett megteremtője egyenesen a nsgos kir. tanácsos ur volt. Igen; mert — bár egyelőre a sors kedvezésének tünik fel a csekély fáradság aranylag nagy megjutalmazása — Ön az, kinek nemzeti közmivelődésünkre és közjólétünkre irányzott oly megszámlálhatatlan üdvös törekvései s tettei közt a jelen és késő kor szivében az édes emlékezet arany táblájára lesz vésve amaz érdem is, mely megteremtette azt az alapot, mely mult hó 31-én a nsgos kir. tanácsos ur kiérdemelt születése napját még fényesebbé tette, a mi megjutalmaztatásunk által; miért legelső sorban önnek mondani köszönetet: elmulaszthatatlan kedves kötelességemnek tartottam.

Szabadjon egyuttal fenti soraim kiegészitéseül megemlitenem, hogy a nyert 5 db arany jutalmat két éves Ödön nevü kis fiam részére — a nsgos kir. tanácsos urra emlékeztető alapul — ha isten is ugy akarja, egy jó hirü takarékpénztárban ugy fogom elhelyezni és addig gyümölcsöztetni, mikor azt ö öntudatosan és éretten fogja felhasználni tudni akként, hogy annak messzebbre kihat következései legyenek. Adja isten!

V. Örömmel vett becses sorait válasz nélkül nem hagyhatom.

Méltóztatott értesiteni, hogy az iskolai takarékpénztár kezelők részére eszközlött m. hó 31-én tartott sorshuzásnál, én is 5 arany jutalomnyereménynyel jutalmaztattam.

Midőn igénytelen soraimat Nagyságodnak felküldtem, abban is irtam, miszerint nem a feltünési vágy s nem is a jutalom iránti sóvárgás inditott arra, hogy Nagyságoddal az iskolai takarékpénztári foglalkozásomat tudassam, csupán azon indok, hogy Nagyságodnak öröme telik abban, ha minél több tanitó foglalkozik az iskolai takarékpénztár kezelésével.

Mindamellett, hogy nevem a sorshuzásnál bejutott s hogy 5 arany jutalomban részesittettem, méltóztassék leghálásabb köszönetemet fogadni.

Gyermekes ember vagyok, van 4 gyermekem . . . . Méltóztassék leghálásabb köszönetemet fogadni; a ki igérem . . . .

Leghálásabb tisztelettel maradván stb.

Ezekből látszik, hogy szép ugyan az ábránd, igen szép; de mégis az anyagi érdek sem megvetendő.

Ugyanaz álláspontot foglalta el a nemzetgazdasági egylet is, midőn a magas közoktatási minisztериumhoz fordult, hogy ez maga részéről a tanitók jutalmazásáról gondoskodjék. Ez eszme a minisztérium által helyeseltetett és meg lett igérve, hogy az intézmény előremozditására jutalmak által is kiván hatni.

Weisz Bernát Ferencz.

Egyletek, társulatok.

— A főv. iparosok körében tegnap nagy szinelőadás volt, mely kitünően sikerült. A kör szinpada javára adták a „Falu rosszá"-t. Minden mükedvelő jól megfelelt szerepének. Huber Zsófi (Finum Rózsi) és Tárnoky Ilka (Feledi Rózsi) kisasszonyok voltak az est hősei; az virgoncz csapodár szerepében s kedves énekében, ez mükedvelőnél felülmulhatatlan drámai alakitásában Gábos Katicza (Bátki Tercsi) daczos jelenetében Göndörrel s duzzogó játékában Lajossal nagyon tetszett. Tanyay Géza (Göndör Sándor) szerepének teljes birtokában volt. Kár volt, hogy dalai hatását rekedtsége meghiusitá. A darab három komikus alakja Gonosz Pista (Schnitzler G.). Czene czigány (Nikolits S.) és Gonoszné (Perreyné) oly jól sikerültek, hogy a szereplőket nyilt jelenetben több izben kitapsolták. Ursprunger mint Feledi Gáspár, Bódi Lajos és János, (Cserebogár Jóska) Vörösné, Deletter, Krizbay M. k. a., Némethy Ignácz, Toth G. (kántor) Csillag Leo és a karok, melyeket Megyeri tanár volt szives betanitani, dicséretet érdemlőleg müködtek s a közönség tapsaiban méltán osztozkodnak. Az előadást 300-nál többen hallgatták s teljes megelégedéssel oszlottak szét; utánna a kitünő hangulatnak megfelelő pezsgő kedvü táncz következett.

— A fővárosi szeretetház április hó 2-án pénteken délután 5 órakor a régi városház tanácstermében választmányi ülést tart.

— A magyar országos segélyző nőegylet (veres kereszt) elnöke gr. Zichy Nándorné, ki már egy év óta ernyedetlen buzgalommal vezeti az egylet ügyeit nemes feláldozását azzal tetézte, hogy egy ezer frtnyi összeggel járult az egyleti tőke gyarapitásához. Herczeg Eszterházy Pálné 200 frtnyi adománynyal lépett az alapitók sorába. A lefolyt héten a következő fiókegyletek jöttek létre; Hátszegen Nemes Samuné, Palánkán Hipp Miklósné, Mindszenten Schmidt Gizella, Abonyban Máthé Józsefné, Fogarason Spiellauer Károlyné, Liptó-Szt.-Miklóson Palugyay Gusztávné elnöklete alatt.

— Az országos erdészeti egyesület április hó 5-én hétfőn délután 5 órakor az egylet helyiségében választmányi ülést tart, melyre annak tagjai tisztelettel meghivatnak. Elnöki megbizásból a titkár.

— Az országos honvédegyletek központi választmánya április hó első napján (csütörtökön) délután 4 órakor rendes havi ülést tart a megyeház nagy termében, melyre a választmány tisztelt tagjai ezennel meghivatnak. Az elnökség.

— A fővárosi iparosok körében dr. Emmer Kornél csütörtökön este előadást tart ily czim alatt: „Parlamenti pletykák." Az előadásra belépti jegy és előleges bejelentés nem szükséges. A közönség közt nők is szivesen láttatnak.

— A budapesti ügyvédi kamara ma d. u. 3 órakor tartá évi közgyülését Hodosy Imre elnöklete alatt. Az előterjesztett terjedelmes választmányi jelentés szerint a kamarához a mult évben beérkezett 2500 folyó és 910 fegyelmi beadvány az 1878-ról elintézetlenül maradottakkal együtt 2501 olyó és 930 fegyelmi, összesen 3431 ügydarab, ebből elintéztetett 3395 db. s elintézet'enül maradt 36. Az 1879. év végével az ügyvédek létszáma 782, az ügyvédjelöltteké 832 volt, ezek közül az év végén tényleges gyakorlaton volt 445. Fegyelmi panasz ügyvédek ellen 137 s ügyvédjelölt ellen 1 emeltetett, ezek közül megszüntettetett 97, végtárgyalásra került 15, melyek alapján vádlott 10 esetben vétkesnek és 5 esetben nem vétkesnek találtatott, büntetésképen 2 esetben feddés, 1 esetben pénzbirság, 3 esetben ideiglenes felfüggeszté; és 4 esetben elmozditás alkalmaztatott. Felfüggesztve volt 1879-ben 9 ügyvéd. A mult évvel összehasonlitva ez évben a fegyelmi beadványok és panaszok száma apaet; a bejegyzett ügyvédek száma az ügyvédjelöltek létszámának tetemes emelkedésével szemben szintén csökkenést mutat. A fegyelmi itélettel ellátott ügyek száma nem emelkedett, a sulyosabb büntetések azonban nagyobb számban alkalmaztattak, mint 1878-ban. Ezután felolvastatott az évi zárszámadás, mely szerint az összes évi bevétel 12,214 frt 72 kr., a kiadás pedig 11800 frt 25 kr., tiszta pénztári maradvány 414 frt 39 kr.; a segélypénztár részére a mult évi összes bevétel 22008 frt 72 kr., kiadás 1270 frt 75 kr., maradvány 20738 frt 47 kr. A közgyülésa jelentést Herczegh János, Lövészy György és Mérő János tagokból álló számvizsgáló bizottság megnyugtató jelentése alapján tudomásul vette s a választmánynak a felmentvényt megadta. A jövő 1880-dik évi költség 10,546 forintban irányoztatott elő. Kovács N. ügyvéd a kamarai könyvtár részére előirányzott 300 frtot igen csekélynek tartja s 600 frtot kiván előirányoztatni, mely összegből törvényforrás-gyüjtemények szerzendők be, továbbá inditványozza, hogy a választmány készitsen egy tervezetet a könyvtár mikénti kiegészitésére illetőleg kibővitésére s a tagok részére egy teljesebb katagolust állitson egybe. Ez inditványokat a közgyülés elfogadta s a könyvtári kiadások többlet fedezhetése végett általános szótöbbséggel a tagsági dijat 16 frtról 18 frtra emelte. A titkár inditványára a napokban meghalt kézbesitő szolga özvegye és 4 árvája részére a közgyülés végkielégitést szavaz meg s ennek eszközlésével a választmányt bizza meg. Végül Pártos Béla irásban benyujtott inditványa tárgyaltatott, melyben kéri a belügyminisztert — az 1879-dik évben a kamara által felterjesztett ügyvédi rendtartásról szóló törvényjavaslat mielőbbi elintézése végett — közgyülés által megsürgetni, s ez irányban a választmányt intézkedésre felhivni. A közgyülés az inditványt elfogadta. Ezzel az ülés véget ért.

Fővárosi ügyek.

— A fővárosi pénzügyi és gazdasági bizottság mai ülésén előfordult tárgyak között fontosabb Bobula János inditványa az utczák, utak s terek kövezésének tárgyában. A számvevőség kivihetetlennek tartja, hogy a kövezési munkálatok az előző évben bocsáttassanak concurrentia alá, miután a költségvetés csak deczember második felében nyer kormányi jóváhagyást. Lampel főszámvevő csak ugy tartja kivihetőnek, ha a költségvetés összeállitása után utólagos jóváhagyás reményében az árlejtés megejtetik. Az ülés Bobula s mások fölszólalása után Lampel Hugó nézetét tette magáévá. — A X. ker. elöljáróság jelenlegi hivatalos helyiségeinek bérleti szerződése lejárván, a bizottság azt 3 évre meghosszabbitandónak véleményezi. A bizottság egyuttal egy előfordult eset alkalmából elhatározta, hogy azt az inditványt terjeszti a közgyülés elé, hogy jövőre csak a kötelezőleg tett ajánlatok vétessenek tárgyalás alá. Végül a bizottság elfogadta Buschbach Péter inditványát, hogy a 6 milliós kölcsönre vonatkozó előmunkálatok, tekintettel a kedvező pénzügyi helyzetre, mielőbb foganatosittassanak. Egyéb fontos tárgya az ülésnek nem volt.

— A fővárosi egylet ma Kamermayer polgármester elnöklete alatt ülést tartott. Elnök mindenek előtt kijelenti, hogy a népszámlálás tárgyában leérkezett a miniszteri leirat s közöltetett a népszámlálási bizottság s a főkapitánysággal oly czélból, hogy a szükséges intézdések annak megejthetése végett megtétessenek. A gyülés ezután napirendre tért. Első tárgy volt a gyapju-utczai német szinház ügye. Pucher József mint Strampfer Frigyes csődtömegének gondnoka ugyanis azon kérelmet terjeszti elő, hogy az engedély hat hóra meghosszabbittassék, mely idő alatt remélhető, hogy a semmiségi panasz, mely az árverés ellen emeltetett, el fog intéztetni s akkor majd az uj tulajdonos dolga lesz uj engedélyért folyamodni. Légrády és Morlin ez alkalommal kikeltek a tanács azon eljárása ellen, mely szerint elmulasztják a nevezett szinházat az engedély lejárta után bezárni s rosz praecedenst látnak abban, hogy a tanács maga szólitá fel a tömeggondnokot, hogy az engedély meghosszabbitásáért folyamodjék. Rövid eszmecsere után az egylet ez ügyet függőben hagyandónak határozta, Müller Robert a gyapjuutczai német szinház igazgatója engedélyért folyamodott az iránt, hogy uj német nyári szinkört létesithessen. A tanács a folyamodót kérelmével elutasitandónak tartja, mely véleményhez az egylet is hozzájárul.

— A fővárosi adókivető bizottságok holnap szerdán márczius hó 31-én a következő régi telekkönyvi házszámok alatt lakó III. oszt. kereseti adóköteles felek adóját fogja tárgyalás alá venni é. p. az I. és II. ker. az országuti 1-től 84. házszámig; a IV. ker. 636—645; a V. ker. (lipótvárosi) első adókivető bizottság az 1879. évi III. oszt. kereseti adó pótlajstromot az egész lipótvárosi kerületre nézve; a VI. ker. 1433—1435; a VII. ker. 667—676; a VIII—X. ker. a kőbányai 1596—1700 házszámig.

Törvényszéki csarnok.

— Zártajtók mögött tárgyalt ma a budapesti kir. fenyitő törvényszék — elnök Frenreisz — egy bünpert, mely ritkán fordul elő a büntető praxisban s mely ocsmányságánál fogva csak a lehető röviden emlithető. F. M. helybeli kereskedőnek volt egy cselédje, Schmutzler Erzsébet, ki a házi teendőkön kivül szolgálatadója gyermekeire is felügyelt. A cseléd e gyermekek egyikét az 5 éves kis Ernőt egy ritka okos kis fiucskát egy napon magához édesgetett s vele gyalázatos büntettett követett el. A kis fiu a cseléd által ennek folytán megferfőztetett, s az előhivott orvos a szülők nem csekély meglepetésére constatálta, hogy a gyermek nemi betegségben szenved. A további orvosi vizsgálat azt is kideritė, hogy a fiu e betegségét a megfertőztetett cselédtől kapta, minek folytán a cseléd előbb kórházba, innen pedig a börtönbe került. Az ez ügyben ma megtartott végtárgyalás alkalmával a cseléd bár nem határozott tagadása folytán a fenforgó bünügy nem volt teljesen lebonyolitható s további tanukihallgatás rendeltetett el.

KÖZGAZDASÁG.

Iparügyek.

Iparos-gyülés Váczott.

Vácz, márcz. 30.

A váczi „általános ipartársulat" elnöksége felszólitotta Gelléri Mór urat, hogy tartson egyletük helyiségében egy felolvasást a legujabb ipari mozgalmakról. Gelléri engedve a szives felhivásnak, tegnap felrándult hozzánk. Vendégünket a hajóállomásnál Serédi Géza társulati elnök, Poór alelnök és a társulat pénztárnoka fogadták.

Este hat órakor az egylet zsufolásig megtelt hallgatókkal és Gelléri általános figyelem közt megkezdette előadását. Behatóan foglalkozott a második orsz. iparos kongressus határozataival, a képviselőházhoz benyujtott emlékirattal és azon reménységnek adott kifejezést, hogy a magyar iparra még szép jövő vár: csak az országgyülés, az iparügyek élén álló vezérférfiak és maguk az iparosok is tegyék meg kötelességöket. Ránk nézve különös fontossággal birt az, mit a fegyházi iparról mondott, mert a mi iparosainkat különösen sujtja a váczi fegyházi ipar. Erre nézve elmondotta, hogy a fegyházi ipar beszüntetését nem helyeselheti humánitási szempontból, mert az államnak gondoskodnia kell arról, hogy a fogházból kiszabaduló egyének tisztességesen megélhessenek. Kivánná azonban, hogy a fegyházi ipar bizonyos tekintetben megszorittassék. A fegyenczeknek oly iparággal kellene foglalkozniok, mely vagy nincs még nálunk meghonositva, vagy kis mérvben üzetik. Ezen rész, valamint az egész felolvasás általános tetszésben részesült s többször éljenzés által szakittatott félbe. Mint táviratilag már értesitettem, előadás közben megérkezett gróf Ráday is, kerületünk orsz. képviselője és midőn Gelleri befejezte előadását, néhány szóval ő is szükségesnek tartotta, megigérni, hogy a képviselőházban tőle telhetőleg támogatni fogja az iparosok igéretét.

A felolvasás után barátságos vacsorára gyültünk össze a nagy sörházban. Vacsora alatt az első felköszöntőt Serédi Géza mondotta Gelléri Mórra, ki válaszában a társulat buzgó elnökségét és általában a tisztviselőket éltette. Tudósitásom végére érve sem hagyhatom megemlités nélkül egy részről az öreg Poór egy ifju tüzzel elmondott beszédét, mely a külföldi iparczikkek importálása ellen irányult és a legnagyobb tetszésben részesült és másrészről azt, hogy az ünnepelttel együtt az „Egyetértés" is a legnagyobb ovácziókban részesült.

—d.

— **Az aradi iparkiállitásra**, melyet az ottani ipartársulat augusztus havában rendez — mint az ottani lap irja — megindultak az előkészületek. A vidéki gazdák és termelők, ugy az ipartársulatok már megkerestettek a kiállitásban való résztvevés, iránt, az aradi iparosok a jövő héten fognak egyenkint megkerestetni bejelentéseik megtétele végett. A kiállitás iránt ugy Aradon, mint a vidéken, kivált Békésmegyében nagy érdeklődés mutatkozik és semmi kétség, hogy a tárlatnak sikere lesz s azon czél, melyet a kiállitás rendezésével a társulat szem előtt tart, meg fog közelittetni. A kiállitási bizottság csütörtökön délután 3 órakor gyülést tartand, a mikor is végleg határoztatni fog a csoportokba beosztás és a bizottság kiegészitése tárgyában. A kiállitás 11 csoportra van tervezve s főfigyelem arra lesz forditva, hogy egy csoporthoz tartozó tárgyak együtt legyenek elhelyezve az áttekintés megkönnyitése érdekében. A további megállapodások és tájékoztató részletek közelebb fognak közzététetni.

— **A m.-szigeti uj ipariskolát** mult vasárnapon nyitotta meg ünnepélyesen ez iskola „felügyelő bizottsága", mely alkalommal Szilágyi János közjegyző ur, mint a felügyelő bizottság elnöke, meleg szavakban ecsetelte a már eddig beiratkozott 75 iparos tanuló előtt ez iskola fontosságát, intvén egyuttal őket a szorgalomra és a pontos iskolalátogatásra. Az ipariskolai bizottság a tanonczok oktatásának szervezése érdekében részletes szabályzatot dolgozott ki, mely már életbe lépett.

— **Magyar waggonok Olaszországban.** A bécsi „Tagblatt" szerint a milánói Alta Italia a magyar waggon-kölcsönző társulatnál 500 teher-waggonra kötött szerződést. A waggonok elszállitása már apr. 2-án veszi kezdetét.

— **Az iparszaki rajz fejlesztését** tüzte ki czéljául a b.-gyarmati ipartársulat és legutóbb egy három ajtaju szekrény rajzára tüzött ki pályadijt. A beérkezett tervezetek közül ez egyik 4 szavazattal 2 ellenében nyerte el az egy aranyat, a másik tervezet dicséretméltónak találtatott. A jeligés levelek felbontatván, kitünt, hogy ugy a pályanyertes, mint a dicséretre méltatott tervezet ifj. Nagy Gábor ügyes kezéből került ki. E magában nem általános fontosságu dolgot e helyen főleg azért emlitjük föl, hogy a többi ipartársulatok is a saját hatáskörükben lehetőleg közremüködjenek az ipar szakrajz előmozditására. A gyarmati ipartársulat ugyan szerény mértékben kezdte ez irányban feladatát teljesiteni, de jobb valamit, mint semmit sem tenni ezen téren, mely főleg a vidéken oly nagyon el van hanyagolva.

Borászat.

Borászati tudósitás.

Eger, márcz. 29. (Az „Egyetértés" tudósitása.) Borüzletünk e hóban kevés élénkségnek örvendett, amit különben ez egyszer a bortermelők sem bánnak, mivel boraikkal mindaddig, mig a szőlőszemek nem fejlődnek s igy a jövő szürettel tisztába nem jönnek, tartózkodó állást foglalnak el. Az árak egyébiránt még eddig változatlanok.

Bortudósitás Francziaországból.

— Az „Egyetértés" tudósitójától. —

Nantes, márcz. 26.

A várva várt eső ma beállott s lanyha jó tavaszi idő adott az egy hét óta dühöngő száraz hideg szeleknek helyt. A gyümölcsfák és szőlők szenvedtek részint a mostani, de leginkább a téli fagyok által; Lyon s Dijon tájékáról nagyon panaszkodnak a szőlősgazdák s a jövő termés $^1/_3$ veszve látják. Délfrancziaországból eddigelé nem érkeztek ily szomoru tudósitások; s a mint utolsó levelemben irtam, folyton dolgoznak azon, hogy a kártékony philoxera pusztitásait, ujjabb plántálásokkal helyre hozzák. — A buza, rozs s repczevetések bokrosodnak, a fák diszben állanak gazdag virágzásukkal.

A bor ára itt is feljebb szállt, s a jó közönséges bornak ára 32 frc, a tavalyi nehezebb boroknak 50 franc hektoliterként. A magyar bornak mind itt Nantesben, mint Bordeauxban nehéz kiállani a versenyt, a spanyol s olasz borokkal, mert mind a két ország boros gazdái a franczia partokon, hordót kölcsönözve adják széltibe boraikat; a franczia borkereskedő csak ugy válogat, mint a juhász a birkában, a hordót sziniglen szinig tele adják nekie s igy látván mit vesz, készpénzzel azt azonnal kifizeti. Igy szeretné ő Magyarországból is, ha készen kapná házhoz állitva, ennek folytán csakis kisebb mérvben Közép- s Kelet Francziaországba lehet borainkkal kereskedni. A készletek mind a parti városokban oly nagy mérvüek, hogy helyük sincsen már a roppant mennyiségü bort elhelyezni; a fogyasztás a borkereskedők nem kis aggodalmára pedig nagyon csökkent.

Igy állanak ma a dolgok dél- s nyugot Francziországban.

Páris, márcz. 28. (Az „Egyetértés" tudósitása.) A szőlőmunkálatok egész Francziaországban be vannak végezve, s most már hozzávetőleg konstatálhatjuk, hogy melyik vidék mily mérvben szenvedett a rendkivüli tél által.

Dél-Francziaországot kivéve egy vidék sincs, mely ne szenvedett volna a hideg által, de kivált az éjszak-keleti része, s a keleti-déli részében sok az elfagyott szőllőveszsző, s csak a tőkéről várják a hajtást; mely csak két év mulva hozhat valódi termést.

Ennek folytán az árak feljebb szállottak, a tulajdonosok még magasabb árakat követelvén, egészen megbénitották a borüzletet. A fogyasztás is napról-napra csökken, ugy, hogy a borgyártás kezd lábra kapra, hogy a szegényebb osztály is élvezhesse a borivást s ámbár az állam nagyon megadóztatja ezen gyártmányt: ő örködik hogy csak is mint gyartmány fogyasztassék; mind a mellett a gyárosok nagyon szépen nyernek mellette, s ehez szükségeltető száraz szőlőnek is rendkivül emelkedett az ára.

A magyar bort igen kedvelik, s kivált a fehér tiszta szinü jó keletnek örvend; ha a fuvar, vám s hordó költsége fel nem vinné az árát, továbbá az itteni piacz, ugy mint minden nagyobb franczia borpiacz; el van kényesztetve, s a bort itt helybe átadva, s hordót kölcsönözve kapja az itteni borvevő; ugy szállitja a dél, igy Olasz- s Spanyolország. Ezen modort Magyarország el nem fogadhatván, valami nagy üzletet közvetlenül nem létesithet. A magyar bort, értem a közönséges 40 frank hektoliterjét idő szállitva kinálják, de nagy vételkedv eddigelé nem mutatkozik.

Olympia kisasszony.

BOUVIER ELEK REGÉNYE. 27

MÁSODIK RÉSZ.

Egy sajátságos divatáru-üzlet.

I.

Az Olympia-czég.

(Folytatás.)

A szép Costin asszony az egész quartier-latinben ismert minta volt, és különösen csoportozatoknál szerepelt. Mondják, hogy akkor midőn Costin Péter belé szeretett és nőül vette, erényes volt.

E házasság mindenki előtt talány maradt, mert a madarak a háztetőkön csiripelték, hogy már az esküvő előtt benső viszony volt köztük.

A nő szegény volt, a férfi szintén; a nő bájos, az ifju szép volt; a hölgy rest, a férfi bátor volt; a nő nem tudott semmit, a férfi tehetséges volt és imádta nejét; a nő látszólag szerette, és az eredmény az volt, hogy a férfi meggazdagodott és hirnevet szerzett; a nő pedig tönkre tette és bemocskolta nevét, azaz nevetségessé tette, — mert egy könnyelmü nő becstelensége, sohasem mocskolja be egy becsületes ember jó hirnevét . . . De mi nem akarjuk erkölcsi arczképét lefesteni; történetünk folyamában majd kitünik, hogy milyen volt, és a mint még mindig létezik, ámbár most már kevésbé szép, és valamivel kövérebb lett.

Phryne alig volt harmincz éves, de ugy nézett ki, mintha huszonöt lenne; magas, gyönyörü alakkal birt, és a festék nem csufitotta el üde szépségét, fehér, bársony-sima és átlátszó bőre alatt tiszta vér folyt; ép egészségnek örvendett. A bőr fris, üde volt, és arczbőre átlátszóan fehér volt; szemeinek fényét nem homályositák el a sürü szempillák; a szemek kékek és mélyen fekvők, a szempillák hosszuk és feketék voltak; a kékes kör a szemek körül még növelte a tekintet báját, mert a szemek fehérét még jobban kiemelte.

Az orr rozsás orrlyukaival egy kissé tompa volt; a száj nem volt sem nagy sem kicsiny és folytonosan mosolygott és gunyolodott; a fogak elefantcsont fehérségüek, a tömött szemöldökök gesztenye szinüek voltak; haja szőke volt, oly utánozhatatlan szőke, a mely szint a festészet képtelen utánozni. Vállai gyönyörüek, nyaka és alakja kifogásalanok voltak. Lehetetlen volt őt látni anélkül, hogy e szavakat kiejtenénk, melyeket uton utfélen lehetett hallani:

— Oh! mily szép!

E szavakkal festé le Palmyra asszony is, ki szakértő volt a női szépségre nézve, és mi kényszeritve vagyunk ugyanezen szavakat ismételni. Nem hiába nevezték el Phrynének, ő valóban gyönyörü volt.

Azt beszélték, hogy midőn Costin megismerkedett vele, nagy örömére szolgált — erős férfi volt — ha karjain vihette; néha egy emelvényre állitotta, különböző mozdulatokat tétetett vele és igy csodálva imádta.

A fiatal asszony haza hajtatott. Itt kiszállott a kocsiból és felment lakosztályába; férjéről nem is beszélt, ugy látszik, nem is gondolt reá, és igy szólt komornájához:

— Hozza be hamar az ebédet; nyolcz órakor el kell mennem.

Mindenki parancsának hódolt; a szakácsné a komorna felszólitására sietve felteritett. Costin asszony remegett, és izgatott volt. Midőn komornája Lison öltöző szobájába kisérte, a legnagyobb megerőltetéssel leküzdé felhevülését. A fiatal asszony beszólitá a komornát. Sietve levetkőzteté magát és igy szólt:

— Hamar, hamar Lison nincs időm . . . Én egy ruhát megyek próbálni, és ha ma nem vagyok pontos, ismét nyolcz napig várhatok.

— Eszerint asszonyom egészen át öltözik . . . fehér nemüt is vált?

— Kétségkivül. Ma nyári idő volt, — a boulogne-i erdőben oly nagy por van, mint junius havában. —

Készitesse el mosdó medenczémet és mondja meg Ferencznek, hogy hozzon fel vizet!

— Oh! asszonyom van-e bátorsága hideg vizben fürdeni? . . . . én ezt veszélyesnek tartom.

— Jól van jól, tegye azt, mit mondottam, — és öntsön illatszert a vizbe. Gondoskodjék erről, én majd levetközöm addig.

És mig Lison mogorván, de engedelmeskedve lement, Ferenczet értesiteni, Costin asszony rendkivüli sebességgel levetette alsószoknyáit, — ez régi szokása volt a mütermekből — ép ugy mint akkor, ha egy szobrásznak vagy festőnek mintául ajánlkozott.

Néhány másodpercz alatt le volt vetközve és a nagy tükör előtt különböző mozdulatokat tett, mig Lison Ferencz segélyével az öltöző szobába hozta a langyos, illatos vizzel telt medenczét.

A szakácsné benézett és igy szólt:

— Nagysád bizonyosan meghüti magát a fürdésnél.

— Jól van Fanny, csak siessen az ebéddel.

— Ah! teremtette! ilyesmit csak Párisban lehet látni, dörmögé az elszászi nő menetközben. Midőn Costin asszony a medenczébe ült, valóban gyönyörü volt és teljesen megfelelt nevének. Ezen állásban Gerome Phrynéjét juttatta eszünkbe és Lison nagy spongyákból reá csepegteté a langyos, illatos vizet; ezen mosdás néhány pillanatig tartott, ezután Lison egészen leönté illatszerekkel. Most letörölte és elhozta a fehérnemüt; a csipkékkel diszitett ing csalánszövetből készült; a selyem harisnyák áttörtek voltak. Ép oly sebesen felöltözött, mint a hogy levetközött volt. Mielőtt felvenné ruháját, egy fésülő köpenyt vetett vállaira, hogy kényelmesen ebédelhessen.

— Nem veszi fel vállfüzőjét asszonyom?

— Hisz tudja, hogy szorit, oldalt bevág; majd ma este próbálok egy ujat.

— Különben nagysádnak igy is szép növése van.

A hölgy komornája kiséretében ebédelni ment, már tálalva volt; enni kezdett, de most is ugyanazon türelmetlenséget tanusitá, végre midőn már nem birt magával, izgatott hangon igy szólt:

— És az ur?

— Az ur? . . . mi nem láttuk, asszonyom.

— Nem hoztak semmit számomra?

— Nem, asszonyom; mi tegnap átadtuk a levelet.

— Ez a házi pénz volt; de mi történt levelemmel?

— Mi ugyanazon személynek kézbesitettük, ki a nagysádnak szóló levelet hozta, de nem kaptunk feleletet.

— Ha nem jön haza, az az ö dolga. Én nem teszek megjegyzést. De mégis haza kell jönnie müterembe dolgozni.

— Nem asszonyom; urunk egy hónap óta már nem dolgozik; egyszer itt volt és a vésőket, melyeket leggyakrabban használ, egy kis csomagba kötötte; egy kis agyagot vitt el és azóta nem jött vissza.

— És tanitványa?

— Tanitványának azt mondá, hogy miután egy kastélyban munkája akadt, kényszeritve van mütermét két három hónapra bezárni; és ennek következtében elbocsájtotta.

— Oh! ez nem maradhat igy. Valahára tisztába kell jönnünk . . . . . Majd meglátom holnap!

Dühösen, magánkivül felkelt, és oda dobta asztalkendőjét.

— Hamar, hamar Lison, adja reám a ruhát . . . Mondja meg Fannynak, hogy nézze meg, ha a kocsi visszajött-e már, ha még nincs itt, el kell menni kocsiért.

Mig Costin asszony megigazitá fejdiszét, a komorna csengetett; a bájos hölgy gyakran maga fésülte magát. Fanny a kiadott parancs után, nem sokára visszajött; a kocsi várakozott. A fiatal asszony két percz alatt készen volt és még öt percz hiányzott nyolcz órára, midőn Paulina kisasszony felzárta előtte az ajtót.

— Nos! hon van Palmyra? kérdé a fiatal asszony belépve és a feleletet már előre tudta, mert intett, hogy vegyék le köpenyegét.

— Nem asszonyom, de Olympia kisasszony helyettesiti és az ön vállfüzője készen van.

— Jól van . . .

Most levetette meleg, bélelt köpenyét és az elfogadó terembe, — mely egyszersmind divatáru terem is volt, követte a fiatal leányt.

Elbeszélésünk több érdekes eseménye Palmyra hajdani üzletében történt. Ezért daczára annak, hogy nem szeretünk hosszasan leirásoknál időzni, mégis kérjük az olvasót, engedje meg, hogy néhány vonással lefessük a sajátságos üzletet, melyet most Costolade Olympia kisasszony vett át; ezenfelől mi ugy vélekedünk, hogy a dolgok menetét élénkebben lehet képzelni, ha a történet szinhelye jól van ecsetelve, ez ép oly szükséges kelléke a képnek, mint a személyek jellem és személy leirása.

A Palmyra czégnek kétségkivül hazug felirata volt. Igaz, hogy itt különös vállfüzők készültek, de ezekből oly kevés adatott el, hogy a jövedelemből lehetetlen volt ily házat vinni. Itt nagyszerü női ruhák is készültek; a lakosztály végén egy szabó mühely is volt. De ez még különösebb volt: azt beszélték, hogy a ruhák és a fehérnemüek, melyek e helyen készültek, nevetséges áron adattak el. Csak a vállfüzők voltak drágák; a ruhák nem sokba kerültek. Sajátságos történeteket beszéltek; többek közt azt beszélték, hogy egy férfi — hogy jutott ide? — egy tükörben látta hogy neje egy Palmyra vállfüzőt probál. Ebből botrány lett. Szerencsére Palmyra kisasszonynak főrangu barátai voltak és sok előkelő hölgy pártfogolta. A dolog ugy végződött, hogy sietve túladott üzletén. Ezen üzletre nehéz volt vevőt találni. De mégis sikerült és azt állitották, hogy ámbár Palmyra támogatja utódját, a tulajdonképeni kereset, mely után ő élt, megszünt. Ugy volt-e? Miután beléptünk a házba személyesen meggyőződhetünk.

Először egy igen szép csarnokba léptünk, melynek ablakai szines üvegekkel voltak ellátva, ugy, hogy e helyiségben, mindig fél-homály uralkodott. Három ajtót bársony függönyök takartak el. A középső nagyobb, és az oldal ajtók kisebbek voltak. Az egyik egy folyosóra szolgált, mely egy előszobába nyilt, honnan a ház mellék lépcsőjére lehetett jutni. Ezen előszobából egy izletesen butorozott terembe lehetett jutni, mely összeköttetésben volt az üzlet divat-árus termeivel.

A másik ajtót a ház személyzete és a fiatal varrónők használták. A középső ajtó a felek és vevők számára volt. Ha egy férfi jelentkezett a kapusnénál és Palmyra asszony vagy Olympia kisasszony után tudakozódott, az udvarra nyiló nagy lépcsőhöz utasittatott, honnan az emlitett előszobába lehetett jutni. Ezt igy hozta magával az erkölcsös szellem, mely az egész házban uralkodott, itt a férfiaknak nem volt szabad a munkás nőkkel, vagy a női vendégekkel találkozni. A kis ajtó a varró terembe vezetett, a nagy egy sajátságos divat-áru terembe nyilt; ez egy gazdagon butorozott terem volt. A középen egy nagy asztal állott faragott fából, körülötte karszékek és székek voltak; a két ablak közt egy aranynyal kirakott fekete szekrény állott.

(Folytatása következik.)

285

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Gabnatőzsde.

— márcz. 30.

Buzában ma nagyobb forgalom fejlődött ki, mivel a tulajdonosok feltünő nagy kinálatokkal állottak elő. Malmaink azonban kezdetben igen tartózkodók maradtak s a nagyobb kinálatok ellenében lényeges árleengedéseket követeltek, mely követeléseknek a tulajdonosok meg is feleltek s alább rendelt, tavalival kevert árut 20—25 krral, uj s jobb minőségüt, melyek igen gyéren fordultak elő 20 krral adtak olcsóbban. A napi forgalom 15000 m. mázsára rugott.

Buza. Tiszavidéki 100 mm. 77.4 k. 13.90, ó kevert, 200 mm. 75.4 k. 13.80, ó kevert, 100 mm. 75.2 k. 13.65, ó kevert, 500 mm. 74.4 k. 13.65, ó kevert, 100 mm. 74.2 k. 13.62 frt, ó kevert.

Pestvidéki: 500 mm. 77 k. 13.85.

Becskereki: 2500 mm. 75.5 k. 13.90, 250 mm. 74 k. 13.30, tavali.

Bácskai: 1300 mm. 75.2 k. 13.85, 1300 mm. 74.7 k. 13.80.

Bánáti: 1300 mm. 76.5 k. 14 frt, tavali kevert, 100 mm. 74 k. 13,70.

Fehérmegyei: 900 mm. 73 k. 13.25.

M. északvidéki: 200 mm. 77 k. 13.85.

Oláhországi: 2000 mm. 76.2 k. 13.10.

Mind három havi időre adatott el.

Rozs s más gabonanemekben igen csekély volt a forgalom. Rozs nagyobb kinálatok s vevők hiányában 10 krral, tengeri szintén vevők hiánya miatt 15 krral, zab 10 krral hanyatlott, a mult heti zárlathoz képest. Árpa is lanyha maradt, de eladók hiányában az árak nem változtak. Eladatott:

Árpa 200 mm. 7 frt 80, 350 mm. 8 frt 45 kr.

Tengeri uj 200 mm. 7.80.

Mind készpénz fizetés mellett.

Határidőüzletben igen csekély volt a forgalom, az árak azonban a multheti zárlathoz képest valamivel javultak.

Hivatalosan jegyeztetett:

Szokványbuza tavaszra 13 frt 65 kr, 13 frt 70 kr.

Bánáti tengeri május—juniusra 8.52½—8.57½.

Zab tavaszra 7.60—7.65.

Délelőtt eladatott

Őszi buza 11.05. A

déli tőzsdén

eladatott:

Bánáti tengeri 500 mm. 8.25.

Rozs 300 mm. 10.40.

Becsei buza 600 mm. 75·5 k. 13.90.

Délig hivatalosan felmondatott 15,000 mm. szokványbuza tavaszra április hó 4-ére.

Délután eladatott

Szokványbuza tavaszra 2500 mm. 13.62, 2500 mm. 13.60, 5000 mm. 13.50 és 2500 mm. 13.45.

Esti zárlatkor

Külföldi lanyha tudósitás vételével szokványbuza tavaszra 20 krral hanyatlott.

Jegyeztetik:

Szokványbuza tavaszra 13.45—13.50.

Őszi buza szept.-okt. 10.95—11.

Tengeri máj.—jun. 8.47½—8.52½.

Zab tavaszra 7.60—7.65.

Káposzta-repcze 14⅛—14⅜.

Rozs 10.55—10.70.

Terménytőzsde.

Terményekben gyenge volt a forgalom Disznózsir lanyha, másodkézből 63-on kináltott hordóval együtt. Szilva csendes.

Értéktőzsde.

Külföldi szilárd jelentésekre a tőzsde kedvező irányban nyilt meg. Járadékok, vasutak és üzérkedési papirok szilárdabbak, a déli tőzsdén járadékok és vasutak emelkedtek. Az

előtőzsdén

aranyjáradék 103.70—103.85-ön köttetett. A

déli tőzsdén

magyar aranyjáradék 103.80—103.85, vssuti kölcsön 120.50, magy földteherm. kötv, 91.50—91⅝, erdélyi 89.75, szőlődézsmaváltság 91.75-ön köttetett, magyar hitel 286.50, magyar váltó és leszámitoló bank 119.50—120, uniobank 120.50-en köttetett. Vasutak közül tiszai 245.50—245.75, közuti vaspálya 380.

Malmok keresettek, Lujza 262, sütők és molnárok III. kib. 324, Pannonia 1280—1290, Viktoria 534-en köttetett. Takarékpénztárak közül hazai 3800, fővárosi 428, Ganz és társa 480, pesti könyvnyomda 660, Drasche 118, sertéshizlaló 176, kőbányai téglagyár 114—116-on köttetett.

Esti tőzsde.

Az esti tőzsdén igen szük korlátok közt mozgott az üzlet, de az irány szilárd maradt. Osztrák hitelrészvény 298.20—297-ig kerestetett és zárul 297.60-on. Magyar hitelrészvény 287.50 pénz, magy. válló- és leszámitoló bank 118.50—119-en köttetett. Magyar aranyjáradék 104.5-ön vásároltatott, maradt 104 pénz. Magyar nyereménysorsjegy 115.25 pénz, pesti közuti vaspálya 380 pénz s 81 áru. Napoleon arany 9.48.

Üzleti hetiszemle a bécsi piaczról.

Bécs, márcz. 29.

Mult heti tudósitásunkban még igen kedvezőtlenül kellett nyilatkoznunk a vetések állásáról, mig ma már azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy azt nagy részben megczáfolhatjuk. A barátságos napfény, melynek a nagyhét kezdete óta örvendhettünk, az egész birodalomban igen jó benyomást gyakorolt a kedélyekre. A vetéseket közelebbről lehetett szemügyre venni és konstatálni, hogy a repcze és gyümölcsön kivül a fagy által okozott kár igen csekély, majdnem semmi, ugy hogy legalább ismét remélhetünk jó termést.

E kedvező változás igen előnyös a kereskedelem és iparra, mivel a nemzetgazdaság e két fontos tényezőjének kedvező kifejlődése nagy részben a földmivelő lakosság jólététől függ. Kereskedelmünkre nagyon fontos, hogy a belfogyasztás által emeltessék és a belfogyasztás növekedése csakis a jó terméstől függ.

Az üzlet az ünnepi héten általában kedvezőbb volt, habár egészen nem felelt is meg a várakozásoknak. Különösen a vidéken volt élénkebb a detail-üzlet és alapos a remény, hogy a vidéki kereskedők aprilisban nagyobb bevásárlásokra határozzák el magukat.

Es most hadd álljon itt a tudósitás az egyes üzletágakról:

Gabnaüzlet. E héten is folytonosan hanyatlottak az öszszes gabnaárak és legtöbbet vesztett buza. A forgalom általában mérsékelt volt, mi nagyrészt az ünnepeknek tulajdonitható.

Buza. Minden tekintetben tanuságos hét volt. Hónapok óta egy nézet uralta az üzletet. Anélkül, hogy tekintetbe vette volna a teljesen szünetelő kivitelt, a megszoritott fogyasztás, a malmok tétlenségét, az üzérkedés mégis nehány mmázsa tavaszi buzát vásárolt azon meggyőződésben, hogy azt az eladó nem is szállittathatja — oly nézet, mely teljes elfogultságot tanusit, mert mindenki tudta, hogy ugy itt, mint Budapesten bianko-eladások nem fordultak elő, hanem az efiektiv buza nagy mennyiségben még az őszszel halmoztatott össze, hogy tavaszra szállitható legyen. Általában arra számitottak, hogy a hajózás megnyitásáig a nagy készletek jelentékenyen megapadnak és a hausse-érdek annyira begyökerezte magát, hogy a malmok müködésének megszoritására nem fektettek sulyt és a határidő közeledésénél, nem törődve a piacz helyzetével, megkezdték az erős felmondások átvételét. Maga az üzlet — mint husvét előtt rendesen — igen csekély volt. Malmaink szombaton jelentékeny árleengedést követeltek, de tulajdonosok legfölebb 15—25 krig mentek. Jegyzünk 100 kilonként: tót buza 77 k. 4.90, 75 k. 14.20, győri 78.5 k. 14.30, délmagyarországi 78 k. 14.50, oláhországi 78 k. 13.60, mosonyi 76.5 k. 14.25.

Rozs. Lanyha irány mellett egész héten csak néhány ezer mmázsa adatott el a megelőző héthez képest 10—15 krral olcsóbban. Magyarországi 10.75—11, csehországi 10.90. oroszországi 10.50. Uj rozs szeptember 9.25—9.40-en köttetett.

Árpa. Az üzlet teljesen szünetelt. Az árak változatlanok.

Tengeri. A konzum által néhány ezer mmázsa vásároltatott 8.50 frtjával. Május juniusra kevés a vételkedv, az ár most 8.60 frt.

Zab. Kész áruban a készlet még mindig kicsi és effektiv áron igen szilárd; kereskedelmi zab normalis fogyasztási forgalomnál 7.98 - 8.05 frt. Tavaszra a realizálások következtében lanyha és a hét folyamán 8.7 és fél frtra ment vissza, de zárul szilárdabban 8.10- 8.15 frton.

Liszt A forgalom e béien még rosszabb volt a mult hetinél és minden faju 50 krral ment vissza 100 kilogrammként. — Korpa szintén hanyatlott.

Buzaliszt.

100 kiloként zsákkal együtt.

Különböző malmokból:

0	1	2	3	4	5	6 sz.	
24.25	23.—	21.50	19.50	18.50	16.—	13.50	frttól
25.—	24.—	22.50	20.50	19.50	17.—	14.50	frtig.

Finom korpa 5—5.50, goromba 4.50—5.50 frt.

Gőzmalmok és nagyobb mümalmokból:

0	1	2	3	4	5	6	7
24.50	23.50	23.—	22.50	21.50	21.—	20.50	19.50
25.50	24.50	24.—	23.50	22.50	22.—	21.—	20.50

8	9	10	11	sz,
18.—	12.60	5.—	4.50	frttól
19.—	13.60	5.60	5.50	frtig.

Rozsliszt

100 kilonként zsákkal együtt.

1	2	3	4	korpa
19.—	17.—	13.—	.—	5.50 frt.
20.—	17.50	14.—	—.—	6.— frtig.

Terményüzlet. Egész héten át ünnepi csend uralkodott A fontosabb czikkekről, tehát csakis hangulat jelentést adhatunk.

Gyapju iránya igen szilárd és gyárosok valamint üzérek a követelt magasabb árak daczára igen jó kedvet tanusitanak.

Nyers bőrökben az áremelkedés megszünt és az ár most inkább a vevőre nézve kedvező. Kész bőrben mindazonáltal szilárd maradt az irány.

Olajban egész héten gyenge volt a forgalom, de az irány, különösen a repczeolajban igen szilárd maradt.

Szesz hanyatlott ugyan, de a hanyatlás nem bir még nagyobb jelentőséggel.

Petroleum már benne van a holt edényben és ha Amerikából nem érkezik valami lendület, jövőre már tudósitani sem kell róla.

Zsirfélékben az ünnepi fogyasztástól eltekintve, igen mérsékelt volt a forgalom.

Az amerikai gabnatermelés.

Egy franczia szakférfiu érdekes müve hagyta el közelébb a sajtót. Ronna müve ez, ki az utolsó párisi világkiállitáson a mezőgazdasági jury alelnöke volt. A mü sok érdekes adatai közül érdemesnek találjuk átvenni a következőket:

A polgárháboru előtt az amerikaiak nem voltak megelégedve a gabnatermelés utáni jövedelemmel és csak a polgárháboru óta, midőn a szükséglet növekedett és egyidejüleg az európai termés is rosz volt, nyert nagyobb lendületet a gabnatermelés. A szükség leleményessé tesz. Igy történt, hogy a polgárháboru alatt, midőn a munkaerő nagy része az ország szolgálatában állott, a gépek müszaki munkája által pótolták azt az erőt, melyet a háboru vont el a mezőgazdaságtól. 1860. óta uj gépek egész sora használtatik a mezőgazdaság körül és minden évben növekedik az uj gépekre adott szabadalmak száma. Ami Amerika kivitelét illeti Európába, az csakis igen jó terméseknél ölthet nagyobb mérveket, mert a szállitási költségek nagysága következtében kisebb mennyiségek exportálása ki nem fizeti magát. Az amerikai gabnatermelés oly években, melyekben nálunk rosz a termés, valóságos áldás Európára. Igy ez évben és az általános inség sokkal nagyobb mérveket öltött volna, ha Amerika nem fedezi az európai hiányt.

Amerika 1879—80-iki exportja rendkivüli volt, de tévedés volna azt hinni, hogy jövője is hasonló lesz. Hogy az amerikai bő aratás összeessék az europai rosz terméssel, oly jelenség, mely nem egy könnyen ismétlődhetik; de itt még leginkább jöhetnek tekintetbe Amerika belviszonyainak változásai. Az ipar most uj lendületet nyert, de ez a mezőgazdaságtól számos munkaerőt vont el és a megmaradtnak munkabérét emelte fel. Az amerikai vasutak is belátták, hogy vissza kell térniök a normalis tarifákhoz, mert az esztelen versenyzés által csak önmaguknak ártottak. A jó termés végre a lakosság számát is növelte a bevándorlások által ugy, hogy a belfogyasztásnak is növekednie kellett. Mindezek oly körülmények, melyek az amerikai gabna konkurrenciájánál az európai piaczokon már a jövő évben is érvényre fognak jutni.

A vetések állása.

Gálszécs, márcz. 28. (Csongrády Fülöp tudósitása az „Egyetértés“ részére.) Folyó hó eleje óta egész maig a legkedvezőtlenebb idő szeszélyének voltunk kitéve. — A hideg —5—6—8 R. fok között váltakozott. Hogy a könyörületlen hideg a vetésekben károkat okozott, az oly tény, mely most már kétségtelen. Erről különben jövőre már biztosabbat. Az idő ma már kedvezőbb, verőfényes napnál (hőmérő plus 6 Celsius) a szántás nagyban folyik, tegnap vetettek is. A talaj száraz, kis eső nem árthatna.

Marhavásár.

Bécs, márczius 30. (Szt-marxi marhavásár). Felhajtatott 2872 db és pedig: 1707 magyar, 366 lengyel és 638 német faju. A vevők tartózkodása folytán az üzlet vontatott volt, árak 1 2 frttal hanyatlottak s következők: Magyar hizott ökör 50—60 frt, lengyel 50—54 frt, német 52—58 frt. Árak 100 kilogrammként.

Sertésvásár.

Bécs, márczius 30. (Szt-marxi sertésvásár). Felhajtatott 3779 db és pedig: 853 nehéz bakonyi, 1109 közép és 1817 malacz; volt köztük: 1801 magyar, 1817 orosz-lengyel-országi, 151 szerbiai és oláh faju A belföldi gyenge fogyasztás következtében az üzlet lanyha volt, nehéz bakonyi 1—1.50 frttal hanyatlott. Az árak következők: Nehéz bakonyi 55 58 frt, közép 52—54 frt, malacz 35 43 frt, szalonna és zsir 62—64 frt. Mind 100 grammként.

Országos vásár.

Arad, márcz. 28. (Az „Egyetértés“ tudósitása.) Országos vásárainkat csak a felállitott sátrak jellemzik; ezek nélkül mi sem mutat arra, hogy a közönségesnél nagyobb forgalomnak ideje jött, mert bizony e nagy vásárainkon valóságos csendélet szokott uralkodni.

Ilyen volt a mult héten lefolyt országos vásárunk is, mely a legszerényebb igényeket sem elégité ki. A megérkezett idegenek költségek fejében kiadott pénzüket siratják. — Ez a hü képe rendkivüli időkre eső kereskedésünknek, melytől mindenki — és joggal — jobb eredményeket szokott várni.

Vidéki piaczok.

Gálszécs, márcz. 28. (Csongrády Fülöp tudósitása az „Egyetértés“ részére.) Mai hetivásárunk az ünnepek következtében nagyon silány volt, az országutak járhatósága daczára csak kevés kocsi élet hozatott piaczunkra. — Jegyzünk: tiszta buza 13.50—13.80, rozs 9.50—10.25, árpa 7—8.50 mm. bükköny köbölként 9—9.20. Tüzelőfa I. r. 8.50, II. r. 3.50.

Gazdasági tudósitás.

N.-Kanizsa, márcz. 26. (Az „Egyetértés“ tudósitása.) A lefolyt héten uralkodott hideg ártott-e vidékünkön a veteseknek, még határozottan nem tudjuk; azt állitják, hogy nem, ha nehány oly szép meleg napunk lesz mint volt ma és tegnap, biztosabbat fogunk mondhatni. Csakis a repczéről tudjuk már határozottan, hogy tökéletesen elfagyott, oly annyira, hogy a repczeföldeket fel kellett szántani, és más gabnával bevetni

Gabnaüzletünk még mindig nem felel meg azon reményünknek, hogy az enyhebb időjárás bekövetkeztével az üzérkedési forgalom is lényegesen javulni fog. Várakozásunkban csalódtunk, szilárd irány mellett a forgalom az összes gabnanemüekben igen korlátolt maradt; piaczunkra alig hoztak valami árut, az üzlet egyátalán pang, az árak csak névlegesek

Jegyzünk: Buza 13.50—14, rozs 10.50—10.75, árpa 8.80—90, tengeri 10—10.50, zab 7.50—7.80.

Vegyes közlemények.

⁂ **A budapesti kereskedelmi testület** közgyülese ma délutánra volt összehiva. Huszonegy tag jelent meg, s igy az alapszabályok értelmében, a mely 30 tag jelenlététől teszi függővé a gyülés határozatképességét, azt el kellett napolni. Az indolencziának ily nagy mértéke felett őszinte sajnálkozásukat fejezték ki, elnöklő Strasser A., valamint a megjelentek. Ez a mai elmaradt közgyülés szomoru bizonyitéka annak, hogy a nem tisztán üzleti haszonnal járó egyesületek müködése iránt oly kevéssé nyilvánul az érdeklődés. Nincs osztalék! . . . A közgyülést a jövő héten fogják megtartani.

⁂ **Tőzsdei bukás.** Baumann Tivadar tőzsdei tag — mint értesülünk — ma bejelentette fizetésképtelenséget. A passivákat 12—15000 frtra becsülik.

⁂ **Az osztrák-magyar-szerb vasuti konvencziót**, mely Belgrádban köttetett, tegnap Bécsbe hozta Klinatz János, a szerb közlekedésügyi miniszterium hivatalnoka. A konvenczió ügyében Marics most értekezni fog Haymerlével.

⁂ **A 20 millió osztrák aranyjáradék** kibocsátására általáno spályázat hirdettetett. A kötvények mind 1000 frtosak. Az ajánlatokat legkésőbb ápr. 6. d. u. 3-ig lehet benyujtani az osztrák pénzügyminiszteriumhoz és ugyanaz nap este hat órakor a pénzügyminiszter által felbontatnak. Ajánlatot csakis az Ausztria-Magyarországban bejegyzett czégek vagy ezekkel összeköttetésben állók tehetnek. A pénzügyminiszterium megállapitott egy bizonyos minimumot, melynél olcsóbb ajánlatot nem fogad el, tehát az olcsóbb ajánlat nem is pályázik. A győztes fél természetesen a legnagyobb ajánlatot tevő lesz. Ha a legmagasabb ajánlat két pályázó által tétetnék, azonnali sorsolás fog dönteni a felett, melyik kapja meg az aranyjáradékot. Az átvétel következőleg történik: áprll 14-én 6 millió, ápr. 28-án 6 millió, máj. 12-én 4 millió és máj. 26-án 4 millió névértékben, mindenkor legkésőbb délután 2-ig, különben elvész a legkésőbb ápr. 5-ig leteendő 2 millió forintnyi óvadék.

⁂ **Az orsz. m. gazdasági egyesület** igazgató választmányi ülését f. é. április hó 3-án délutáni 4 órakor fogja a Köztelken megtartani.

Tárgy: Folyó ügyek.

A méhészeti szakosztály csütörtökön, aprilis 1-én délutáni 5 órakor a Köztelken méhészeti estélyt tart a következő programmal: 1. A vándortanitás ügye, előadja Dömötör László. 2. Juhász Pál saját szerkezetü keretes álló kaptárát bemutatja Kriesch János. Az estély után a magyar országos méhészeti egyesületnek választmányi ülése van.

⁂ **Az Unio viszontbiztositó bank** ma tartá Rósa Lajos elnöklete alatt rendes évi közgyülését. A mérlegben 355,000 frttal felvett háztulajdonról leirás ez évben nem történt. A mérleg egy 500,100 frtnyi részvénytőke után 17,109 frt 64 kr tiszta nyereséget mutat fel, melyből a mult évi 14.795 frt 30 krnyi veszteség leiratván, a többi uj számlára vétetik át. A közgyülés a jelentést tudomásul veszi s az igazgatóság és a felügyelő bizottságnak a felmentvényt megadja.

Munka és üzlet.

— **Lábbeliek és bőrnemüek szállitása.** A m. kir. honvédcsapatok részére szükséges lábbeliek és legénységi, valamint ló-fölszerelési bőrnemüek szállitása öt évi tartamra adatik ki; a szállitandó tárgyak az évenkinti szükségletnek megfelelő mennyiségekben és nemekben évenkint rendeltetnek meg, és kizárólag a fővárosban felállitandó mühelyben kiszabva, magyarországi iparosok által készitendők. Az ajánlatok csak a magyar korona területén adózó czégektől magyar nyelven szerkesztve, fogadtatnak el és a honvédelmi miniszter a versenyzők megbizhatósága tekintetéből az ajánlatok elfogadása iránt a határozatot magának fentartja. A részletes szállitási, illetőleg szerződési föltételek, a honvédeli miniszterium III. osztályában (Budapest-vár 123. sz. a.), az egyes szállitmányi tárgyak mintái pedig a honvéd főruharaktárban Budapesten (József-utczában) megtekinthetők. A szabályszerü bélyeggel ellátandó ajánlatok legkésőbb 1880. év aprilis 10-éig, a honvédelmi miniszterium segédhivatali igazgatóságánál benyujtandók s ezekkel egyidejüleg 20.000 frt bánatpénz készpénzben vagy árfolyam szerint számitandó magyar állampapirokban, a segédhivatali igazgatónál leteendő.

Magyarországi kereskedelmi czégek.

— Kivonat a „Központi Értesitő“ márczius 28-iki számából. —

Egyéni czégek. Eisenwerk et Holzstoffabrick Javorina A. Salamon V. Alap czég kitöröltetett február 28. lőcsei tvszéknél. — Prinzlich Hohenlohe'sche Eisen- und Forstindustrie Javorina, czégvezető Kegel Ede bejegyezt. február 28. lőcsei tvszéknél. — Fischer et Elischer vegyesk. Gölnitzbányán, czégbirtokos Fischer E. Károly bj. lőcsei tvszéknél. — Maria Rosenfeld Nyitrán, Quittner Samu és Rosenfeld Kálmán társtagok és a társas czégek jegyzékében „Samuel Quittner és Comp.-ra bejegyezve; február 19. nyitrai tvszéknél — Martin Rohatsek turó-kereskedő O-Turán, bj. február 19. nyitrai tvszéknél. — Joh. Tull Temesvárott, Tull Johanna egyéni czége kereskedelmi társaságra változott, bj. márczius 8. temesvári tvszéknél. — Wolfner S. Budapesten bj. márczius 12. budapesti k. és v. tvszéknél; Schanzner Ignácznak ezen üzletbe beltagul lett belépte folytán a czég a kereskedelmi társas czégek jegyzékébe átvezettetik. — Max Ehrlich Budapesten bj. márczius 12. budapesti k. és v. tvszéknél; Barth Albertnek ezen üzletbe beltagul lett belépése folytán, a czég a kereskedelmi társas czégek jegyzékébe átvezettetett. — Rüblein Tamás keresk. ügynökségi üzlettulajdonos Budapesten bj. márczius 12. budapesti k és v. tvnél. — Holzmann Ede ügynökségi üzlettulajd, Budapesten bj. márczius 15. budapesti k. és v. tvnél. — Salamon Fischl, hüvelyes terményekkeli kereskedő Budapesten. czégtulajdonos Fischl Lajos, bj. márczius 15. budapesti k. és v. tvnél. — Wertheimer Mózes vegyesk. és rozsolis termelő Kolozsvártt bj. márczius 19. kolozsvári tvszéknél. — Schmidt József iglói könyvnyomda és könyv-, hangjegy- s papirk. Iglón, bj. február 16. lőcsei tvnél. — Johann Lányi vegyesk. Gölnitzbányán bj. márczius 6. lőcsei tvnél. — Gyógyszertár a magyar királyhoz J. Stephány Bélán bj. márczius 11. lőcsei tvszéknél. — Ecatarina Simu vegyesk. Resiczbányán bj. febr. 23. lugosi tvszéknél. — Leo Abelsberg gabna- és terménykeresk. Temesvárott bj. márczius 1. temesvári tvnél. Abelsberg szül. Derera Rachelnek 38000 frt azaz harmincznyolczezer forintnyi hozománya és 20 ezer frt azaz huszezer forintyi hitbére bejegyeztetik. — Schillinger Márton Nadabon bj. márczius 8. aradi tvnél. — Adám József füszerk. Eleken bj. márczius 15. aradi tvnél.

Társas czégek. Johann Rohatsek et Sohn O-Turán bj. február 19. nyitrai tvnél; az egyik üzlettárs Rohátsek János kiléptével a közkereseti czég megszünt, a másik üzlettárs Rohátsek Mártonra nézve átvezettetett „Martin Rohátsek“ szöveggel az egyéni czégek jegyzékébe II. kötet 169. lap 1104. sorszám alatt. — Samuel Quittner et. Comp. Nyitrán bj. február 19. nyitrai tvnél; közkereseti társaság; a vállalat 1879. évi november 25. napján vette kezdetét. Beltagjai: Rosenfeld Mária és Rosenfeld Kálmán nyitrai rőfös és divatáru kereskedők, valamint Quittner Sámuel galgóczi kereskedő. A társulat képviseletére a beltagok egyformán jogosultak. — Fischer es Elischer Gölniczbányán bejegyeztetett márcz. 4. lőcsei trvszéknél; Az ezen közkereseti társaságból kilépett Elischer Emilnek beltagi minősége kitöröltetett; s a czég Fischer E. Károly egyedüli birlalóval az egyéni czégek jegyzékébe átvezettetett. Kapotsy et Rüblein Budapesten kitöröltetett márczius 12. budapesti törvényszéknél. — Tuli et Wechselmann Temesvárott bej. márczius 8. temesvári törvényszéknél. Ezen közkereseti társas czég, melynek egyforma képviseleti joggal felruházott beltagjai: Tull Johanna és Wechselmann Ede, Temesvár belvárosi kereskedők; 1879. év november hó 26-ik napján vette kezdetét. — Salamon Fischl et Sohn Budapesten bej. márcz. 15. budapesti k. és v. tvnél. Fischl Salamon beltagnak, ezen üzletből lett kilépte folytán a czég a kereskedelmi egyéni czégek jegyzékébe átvezettetett. — Berger, Holzmann és Musitzky Budapesten, kitöröltetett márcz. 15. budapesti k. és v. tvnél. — S. Wolfner Budapesten, bej. márcz. 12. budapesti k. és v. tvnél. Közkereseti társaság, a vállalat 1880. évi márczius 1-ső napján vette kezdetét, beltagjai: Wolner Zsigmond és Schanzer Ignácz terménykereskedők Budapesten. A társulat képviseletére a beltagok egyformán jogosultak. — Max Erlich Budapesten bej. márcz. 12. budapesti k. és v. tvnél. Közkereseti társaság; a vállalat 1880. évi márczius hó 1-ső napján vette kezdetét, beltagjai: Ehrlich Miksa és Barth Albert szeszkereskedők Budapesten. A társulat képviseletére a beltagok egyformán jogosultak. — Sárréti takarékpénztár egylet Berettyó-Ujfalun bej. márcz. 18. nagyváradi tvnél. Az 1880. évi február hó 29-ik napján tartott közgyülésen módositott alapszabályok szerint az igazgatóság öt tagból áll, s ugyanazon közgyülésen igazgatókul választatak: Vass Jenő, Jedlicska Zsigmond, Nadányi Miklós, Gazdig József és Lőrinczy József. — Wechselseitiger Aushilfs-Verein als Volksbank (Nyitrai kölcsönsegélyző egylet mint népbank) Nyitrán bej. febr. 26. nyitrai tvnél. A nyitrai kölcsön segélyző egylet mint népbank 1879. évi november 30-án tartott rendkivüli közgyülésének határozata értelmében az alapszabályok 34-ik §-ának lett módositása ekkép bejegyeztetik. A 34-ik §. következőleg szövegeztetett: A közgyülések 14 nappal megtartásuk előtt egyidejüleg a tanácskozandó tárgyak felsorolásával az idő és hely kitüntetésével a 7. §-nak közlésével a helyi hirlapokbani, vagy ha ilyenek nem léteznének, a hivatalos közlönybeni közzététel és külön körözés által egybehivandók. Rendkivüli közgyülések legkésőbb 8 nap mulva kérvényezésük után egybehivandók. — Sándor Weiss et Söhne Temesvártt, czégvezető Veisz Miksa, bej. márcz. 8. temesvári tvnél. E közkereseti társaságba uj beltagul Veisz Miksa temesvári lakos 1879. évi deczember 27-ik napján belépett és a társulat képviseletével, a többi tagokéval hasonló joggal felruháztatott. — Első magyar szálloda részvénytársaság Budapesten, czégvezető Kornfeld igazg. tag, bej. márcz. 12. budapesti tvnél és kitöröltetett Braun József igazgatósági tag. — Pesti magyar kereskedelmi bank Budapesten, Jálics Kálmán visszalépett igazg. tag kitöröltetett és Kistenmacher bejegyeztetett márcz. 12. budapesti k. és v. tvnél. — Váczvidéki népbank Váczon, Berrevits János és Potoczky Soma igazg. tagok bejegyeztettek és Hirschfeld Gyula és Roszmanith János kilépett igazg. tagok kitöröltettek márcz. 8. bpesti tvnél.

Napirend márczius 31-én.

Naptár. Szerda. Kath.: Benjam vt. Amos. Prot.: Amosz. Benjam. Görög-Orosz: márcz. 19. Krizsán.
Képviselőház ülést tart d. e. 11 órakor.
Főrendiház ülést tart ½12 órakor.
Muzeumban nyitva van a képtár d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.
Fővárosi közgyülés d. u. 5 órakor.
Kisfaludi társulat ülést tart d. u. 5 órakor.
Darevszky hangversenye este 7½ órakor a vigadóban.
Angol társ. kör meetinget tart a magyar király vendéglőben este 8 órakor.
Magyar mérnök- és épitész-egylet gépészi szakosztályi ülést tart este 6 órakor.
Eszterházi képtár nyitva d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.
Orsz. képzőmüvészeti tárlat kiállitása nyitva d. e. 10—1 és d. u. 2—4.
Muzeumi könyvtár d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.
Akadémiai könyvtár nyitva d. u. 3—7 óráig.
Egyetemi könyvtár d. u. 4 óráig nyitva.
Magyar daltársulat este a Komlókertben előadást tart.
Az állatkert nyitva egész nap.

Hajóforgalom.

Márczius 28-án a Duna balpartján a következő vizijármüvek kötöttek ki: Luczenbacher Pál m.h. 14. sz. 3000 mm. dongafa Vukovárról. — 29-én Tóth András m.h. 280 mm. márványkő Süttőről. — Steita Ferencz 1 dereglye 350 mm. burgonya Regensburgból. — Fichtelt testvérek m.h. „Nàczi“ buza 2131 mm. Cservenkáról. — Orlincsek Gábor m.h. „Móricz“ buza 1150 mm. D.-Földvárról. — 30-án Luczenbacher Pál m.h. 28. sz. kőszén 2900 mm. Tóthról. — Honbrodonics m.h. árpa 50 mm. kukoricza 80 mm. Ujfaluról. — Losics Salamon m.h. „Zoltán“ buza 1000 mm., zab 500 mm., bab 450 mm., köles 50 mm., kukoricza 50 mm. N.-Zomborból. — Fuchs testvérek m.h. „Sándor“ 1690 mm. buza, 1382 mm. zab Cservenkáról. — Hacz Anna mh. 4. sz. cseréptégla 32,000 db Sződ-Rákosról. — Rosmayer Ferencz m.h. „Mari“ tüzifa 655. kbmeter Bajáról, dtto m.h. „Pancsova“ 1300 kbmeter tüzifa Seliváról.

Kivonat a hivatalos lap márcz. 28-iki számából,

Árverés a fővárosban. Glück Mór 43663 frtra becs. ingatl. april 8. (torony-u. 1.)

Árverések a vidéken. Vörös János 466 forintra becs. ingatl. april 19. Mesztegnyén (Marczali), Papp Miklós 1675 frtra b. ingatl. május 27. Belényesen, Ducza Miklós 1024 frtra b. ingatl. april 28. Krizbánon (Brassó), Seres Sándor 2870 frtra b. ingatl. april 29. Beregszászon, Kvartek András 648 frtra b. ingatl. april 30. Eperjesen, Németh Mihály 975 frtra b. ingatl. april 26. Kis-Jenőn (Pápa), Jankovits Sándor 6288 frtra b. ingatl. april 29. Bassahidon (N.-Kikinda), Major András 410 frtra b. ingatl. april 29. Hetényen (Komárom), Fenczery Pál 358 frtra b. ingatl. apr. 16. Alsó-Nádasdon (Déva), Szijgyártó József 483 frtra b. ingatl. april 27. Szemerján (S.-Szt.-György), Kaán Károlyné 1117 frtra becs. ingatl. april 29. Szent-Miklóson (Kaposvár), Wintner János 1040 frtra b. ingatl. april 24. Bián (pestvidéki tsz), Leitner Mártonné 152 4 frtra b. ingatl. május 26. Ny.-Bélteken (N.-Kálló). Morscher 717 frtra b. ingatl. april 3. Kövesden (Medgyes), özv. Ramadanszky Pávelné 1923 frtra b. ingatl. april 28. Török-Kanizsán, Gajdos István 2729 frtra b. ingatl. april 17. Babinzon (Mohács), Pavlovits Sándor 5725 frtra b. ingatl. april 12. Oraviczabányán, Szabó Erzsébet 356 frtra becs. ingatl. april 30. Mosdoson (Kaposvár), Csinosa István 350 frtra b. ingatl. april 6. Gyuron (Székes-Fehérvár), gr. Bethlen Ferencz 1318 frtra b. ingatl. april 29. Örményszékesen (Nagy-Enyed), Dozsits Jánosné 1237 frtra b. ingatl. april 29. Lorén (pestvidéki tsz), Perván Mátyás 900 frtra b. ingatl. april 28. N.-Kikindán, Guti Mózes 2825 frtra b. ingatl. april 28. Dobrán (N.-Károly), Némes Antal 365 frtra b. ingatl. april 27. Tápén (Debreczen), Fencsu István 700 frtra b. ingatl. april 10. Sepsiben, Antonovicu Miklós 904 forintra b. ingatl. april 3. Gyulafehérváron, Popescu Petru 1446 frtra b. ingatl. april 28. Szabadhelyen (Arad), Vásárhelyi Beneze 21650 frtra b. ingatl. april 10. Székelyhidon, Dobrai Mihály 970 frtra b. ingatl. april 22. Szatmárnémetin, Klosz István 705 frtra b. ingatl. marcz. 31. Gyulafehérváron, Popeszcu Mária 400 frtra b. ingatl. april 29. Déván, Nikolics Jefta 900 forintra b. ingatl. april 25. Szilbáson (Ujvidék), Molodetin George 570 frtra b. ingatl. marcz. 31. Csorain (Gyulafehérvár), Buda János 2000 frtra b. ingatl. april 22. Szalkán (Ipolyság), Farkas János 4300 forintra b. ingatl. april 29. Av.-Ujvároson (Szatmárnémeti) Krämmer Frigyes 3027 frtra b. ingatl. april 28. Szakálházán (Temesvár), Tóth Istvánné 490 frtra b. ingatl. april 7. Veszprémben, Bárczi Ferencz 800 frtra b. ingatl. april 27. Galánthán, Csenesi István 540 frtra b. ingatl. april 5. N.-Károlyban, Dengel Györgyné 852 forintra b. ingatl. april 9. Nagyszebenben, Sedmayer Hugó 573 frtra b. ingatl. Becskeházán (Torna.)

Csődhirdetmény. Bartscht Alajos aradi bej. keresk. ellen bej. jun. 1. 2. 3. id. tömegg. Varjassy József, perügy. Müller Károly ügyv.

Pályázatok. Bécsben létező általános izraelita siketnémák intézetében négy alapitványi helyre, az ilosvai kir. járásbiróságnál végrehajtói állomásra.

CSÁVOLSZKY LAJOS
felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos.

NYILT-TÉR.

LUHI **MARGIT**-FORRÁS (égvényes savanyúviz)
PARÁDI (égvényes kénes savanyúviz)
friss töltésben mindenkor kapható
Édeskuty L.
m. kir. udvari szállitónál Erzsébet-téren. 90

Legolcsóbb hetilap
félévre csak 1 frt
a
„Képes Néplap“

A „**Képes Néplap**“ közöl közhasznu elmélkedéseket, elbeszéléseket, mulatságos és tanulságos történeteket, érdekes leirásokat képekkel, s e mellett hétről-hétre figyelemmel kiséri az előforduló nevezetes eseményeket. „**Politikai Hiradó**“ czimü rovatában a bel- és külföldi politikai eseményeket velős rövidséggel adja elő, pártatlan igazságszeretettel, s mindenkor teljesen független meggyőződéssel értelmezi.

Egyuttal fölhivjuk a figyelmet a „Világkrónika“ czimü képes heti közlönyre, mely mint a „Képes Néplap“ melléklapja szintén hetenként egy iven, évenként 200 képpel jelenik meg. A „**Képes Néplap**“ a „**Világkróniká**“-val **együtt** *félévre 2 frt.*

Előfizethetni postán a „*Képes Néplap*“ *kiadóhivatalához, Budapest, egyetem-utcza 4. sz.* czimzett postautalványnyal.

Ugyancsak a **Franklin-társulat hirlapkiadó-hivatalában** (Budapest, egyetem-utcza 4. sz.) lehet megrendelni a **„Vasárnapi Ujság“** és **„Politikai Ujdonságok“** nagyobb terjedelmü hetilapjainkat, melyek közül az első két iven *számos eredeti képpel illusztrálva*, a második másfél iven *a heti események teljes és hü összeállitásával* jelen meg.

Előfizetési áruk évnegyedre: a **„Vasárnapi Ujság“ 2 frt; a „Politikai Ujdonságok“ 1 frt 50 kr; a „Vasárnapi Ujság“** és **„Politikai Ujdonságok“** együtt **3 frt.**

E hetilapok előfizetői a „Világkrónika“ czimü képes hetiközlönyt évnegyedre 50 kr, külön dij mellett rendelhetik meg.

BUDAPESTI SZINLAPOK.

Nemzeti szinház.

Szerda, márczius 31-én.

A JÁRVÁNY.

Vigjáték 4 felvonásban. Irta dr. Schweiczer J. B. Forditotta Bercsényi Béla. — Személyek:

Romberg	Bercsényi	Stumm Berta	Vizváriné
Minna	Helvey L.	Görlitzer	Vizvári
Erna	Molnárné	Rehbock	Ujházi
Sturwitz	Szigeti József	Schultzné	Császárné
Seldenek	Náday	Anna	Fáy Sz.
Seldenek Alfr.	Benedek		

Ezt megelőzi:

A cremonai hegedüs.

Dráma 1 felv. Irta Coppé F. Forditotta Paulay Ede.

Személyek:

Ferrari Taddéo	Pintér	Sandro	Körösmezei
Filippo	Mihályfi	Giannina	Márkus E.

Kezdete 7 órakor.

Népszinház.

BLAHÁNÉ LUIZA assz., mint vendég.

A falu rossza.

100 arany pályadijjal jutalmazott eredeti népszinmü dalokkal, 3 felvonásban. Irta Tóth Ede. Zenéjét Erkel Gyula.

Személyek:

Feledy Gáspár	Kovács István	Kónya	Kolosvári
Lajos	Eőri	Gonosz Pista	Tihanyi
Boriska	Rákosi Szidi	Gonoszné	Klárné
Bátki Tercsi	Gyöngyösi I	Cserebogár	Komáromi J.
Göndör Sándor	Tamássy	Czene czigány	Vasvári
Finum Rózsi	Blaháné L.	Adus	V. Kovács
Csapó	Füredi	1-ső czigány	Márton
Csapóné	Pártényiné	2-ik czigány	Enyvári
Sulyokné	Bodor Etel	A „Makkhetes“ kocsmáros	Fényes
Tarisznyásné	Béni Irma	Neje	Ágostoni Bella
Öreg paraszt	Csalóközi	Jóska béres	Bakonyi
Csendbiztos	Sánta		

Kezdete 7 órakor.

Vasut közlekedési utmutató.

A vonat indul. Az osztrák államvaspálya indóházából.	A vonatok minősége	Indulási idő
Budapestről, Vácz, Esztergom, Pozsony, Bécs felé a	gyors vonat	8 óra 10 p. regg.
	szem. vonat	9 óra 20 p. d. e.
Budapestről Érsek-Ujvárig	„ „	9 óra 30 p. este
Budapestről Nagy-Marosig	vegyes von.	11 óra 35 p. d. e.
	„ „	4 óra 55 p. d. u.
Budapestről Czegléd, Szeged, Temesvár, Orsova felé	futár. vonat	10 óra 5 p. este
	szem. „	6 óra 05 p. éjjel
	„ von.	6 óra 55 p. regg.
Budapestről Czegléden keresztül, Szolnok, Arad, Temesvár felé	szem. vona.	7 óra 25 p. „
	„ „	6 óra 3 p. d. u.
Budapestről Czegléden keresztül Püspök-Ladány, N.-Várad, Kolozsvár felé	szem. vonat	7 óra 30 p. regg.
	„ „	6 óra 3 p. d. u.
Budapestről Czeglédig	vegyes von.	2 óra 45 p. d. u.
A magyar államvasut (losonczi) indóházából.		
Budapestről Hatvan, Losoncz, Ruttka, Oderberg felé	gyorsvonat	6 óra — p. regg.
	vegyes von.	3 óra 10 p. d. u.
Budapestről Hatvan, Miskolcz, Kassa, Lemberg felé	szem. vonat	7 óra 42 p. regg.
	vegyes von.	11 óra 3 p. este.
Budapestről Hatvanig	helyi vonat	5 óra 47 p. d. u.
A déli vasut (budai) indóházából		
Budapestről, Székesfehérvár, Kanizsa, Pragerhof, Trieszt felé	szem. vonat	7 óra 10 p. regg.
	„ „	9 óra 35 p. este
Budapestről, Székesfehérvár, Veszprém, Szombathely, Grátz felé	szem. vonat	7 óra 10 p. regg.
	vegyes von.	11 óra — p. d. e.
Budapestről, Kis-Czell, Pápa, Győr, Uj-Szőny felé	„ „	7 óra 10 p. regg.
Budapestről Kanizsáig	vegyes von.	11 óra —. p. d. e.

A vonat megérkezik. Az osztrák államvasut indóházába	A vonatok minősége.	Megérkezési idő.
Bécs, Pozsony, Esztergom, Vácz felől a	gyorsvonat	9 óra 45 p. este
	személy von	5 óra 38 p. d. u.
	vegyes von.	6 óra 7 p. regg.
Érsekujvárról	„ „	12 óra 20 p. d. e.
Nagy-Marosról	„ „	8 óra 47 p. regg.
Orsova, Temesvár, Szeged, Kecskemét felől a	gyorsvonat	7 óra 30 p. regg.
	szem. vonat	8 óra 45 p. este
Kolozsvár, Nagy-Várad, Püspök-Ladány felől	vegyes von.	8 óra 31 p. este
	„ „	8 óra 45 p. regg.
Czeglédről	„ „	6 óra 35 p. regg.
	„ „	11 óra 54 p. d. e.
A magyar államvasut (losonczi) indóházába.		
Oderberg, Ruttka, Losoncz felől	gyorsvonat	11 óra 2 p. este
	vegyes von.	12 óra 4 p. d. e.
Lemberg, Szerencs, Miskolcz, Hatvan felől	szem. vonat	7 óra 58 p. este
	vegyes von.	6 óra 14 p. regg.
A déli vasut (budai) indóházába.		
Trieszt, Pragerhof, Kanizsa, Székesfehérvár felől	pósta vonat	6 óra 16 p. regg.
	„ „	8 óra 36 p. este
Grátz, Szombathely, Veszprém felől	szem. vonat	8 óra 36 p. este
	vegyes von.	3 óra 13 p. d. u.
Uj-Szőny, Győr, Pápa, Kis-Czell felől	„ „	8 óra 36 p. este
Kanizsáról	„ „	3 óra 13 p. d. u.

Meteorologiai jegyzetek.

A meteorologiai magy. kir. központi intézet időjárási táviratí jelentései 1880. évi márcz. 30-ról, reggeli 7 óra.

Észlelési állomás	Légnyomás m. m.	Hőmérséklet C°	Szél iránya	Szél erősség	Felhőzet
Bregenz	760.6	+ 1.4	—	—	felhős
Prága	761.4	+ 2.6	É	1	„
Bécs	761.4	+ 3.3	—	—	derült
Sopron	761.2	+ 2.2	É	1	köd
Magyar-Óvár	761.2	+ 2.2	ÉK	2	felhős
Trencsén	760.6	+ 3.5	DNy	2	„
Beszterczebánya	763.1	+ 1.8	—	—	derült
Budapest	761.5	+ 3.6	—	—	felhős
Szolnok	760.4	+ 5.3	DNy	2	„
Debreczen	763.5	+ 5.8	K	1	„
Ungvár	761.3	+ 3.3	ÉK	4	derült
Szatmár	763.6	+ 3.8	K	3	„
Nagy-Szeben	762.3	+ 4.3	K	1	borult
Orsova	764.2	+ 5.3	—	—	felhős
Temesvár	766.7	+ 8.2	ÉK	1	borult
Szeged	760.0	+ 5.0	DNy	2	felhős
Csáktornya	759.9	+ 3.0	ÉNy	1	„
Zágráb	759.2	+ 7.6	É	2	„
Fiume	759.6	+ 10.9	K	1	borult
Pola	[illegible]	[illegible]	K	[illegible]	[illegible]
Lesina	[illegible]	[illegible]	K	7	eső
Selmeczbánya	762.5	+ 2.4	Ny	1	derült

A megelőző 24 óra alatti tünemények. A légnyomás kevéssel sülyedett, Fiuméban 6.6 mm.-el. A hőmérsék többnyire kevéssel emelkedett. Polában 6.4 fokkal Eső: Prága 1, Lessina 6, Sopron (égi háb.) 5, Trencsén (égi háb.) 10 mm. Ozon Budapesten nappal 0, éjjel 2.

Vizállás és időjárás.

Márczius	Névszerint	Méter 0 fölött	Méter 0 alatt	Változik:	Időjárás
30	Budapesten	2.06	—	áradó	tiszta
30	Pozsony	1.55	—	„	száraz
30	M.-Szigeten	0.74	—	áradó	derült
30	Szatmáron	1.90	—	„	száraz
30	Tokajban	3.94	—	apadó	derült
30	Szolnokon	5.35	—	„	borult
30	Szegeden	5.91	—	áradó	felhős
29	Aradon	—	0.52	apadó	száraz
29	Becskereken	0.73	—	„	felhős
29	Bezdánnál	2.34	—	„	
29	Verbászon	1.91	—	„	szél
30	Eszéken	1.73	—	„	felhős
30	Barcson	0.33	—		„
30	Sziszeken	—	1.09	áradó	—
30	Orsován	3.45	—	apadó	felhős